

**KOCASINAN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNCE “KOCASINAN’DA ANADOLU MASALLARI YEŞERİYOR”
PROJESİ KAPSAMINDA OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ ARASI YAPILACAK “MASAL ANLATIYORUM”
YARIŞMASI MASAL METİNLERİ**

Masal Adı	Sayfa Numarası
SABIR TAŞI	2-3
SON PİŞMANLIK	4-5
HELAL MAL	6-7
ÇALIŞKANIN TALİHİ	8
TUZ MASALI	9-10
VASİYET	11
HEDİYE	12-14
KARAVEZİR	15-16
RÜZGAROĞLU	17-18
ALTIN YUMURTLAYAN TAVUK	19
MACUN	20-21
İMDİ DEDE	22
NOHUT OĞLAN	23
ŞENGÜLÜM MENGÜLÜMŞÜNGÜLÜM	24-27
EŞ EŞİNİ BULMAYINCA	28
KARGA AĞASI	29-31
KİTAP OKUYAN AYI	32
ÇİĞDEM ÇİÇEĞİ İLE PADİŞAHIN OĞLU	33-35
HEDİK İLE MİDİK	36-37
NARDANIYE HANIM	38-40
LİMON KIZ	41-42
AKILLI İHTİYAR	43-44
ALTIN BALTA	45
ALTMİŞ AKILLI YETMİŞ FİKİRLİ	46-47
AYAĞINA DİKEN BATAN SERÇE	48-49
BAKLA AĞACI	50-51
BİT HATUN VE PİRE BEY	52-53
CİMRİ İLE CÖMERT	54-55
ÇİFTE KAMBURLAR	56-58
ÇİLLİ TAVUK VE YAVRULARI	59-60
DÜLGER KIZI	61-62
FESLEĞENCİ KIZ	63-65
GÜLEN NAR AĞLAYAN AYVA	66-67

SABIR TAŞI

Bir varmış, bir yokmuş. Bir evin bir kızı varmış. Bir de bahçeleri varmış, kız bahçeye gezmeye çıkarmış. Kız bahçede gezerken yanına bir kuş gelirmiş. “Kızcağız, kızcağız.” der gidermiş. Babasına ve anasına demiş ki “Bana bir kuş geliyor, kafama konuyor. Kızcağız, kızcağız diye gidiyor.”

“Ne diyor kuşcağız?” diye sormuşlar.

“Yedi sene uyuyanı bekle, yedi sene uyanığı bekle.”

Günler sonra kuş yine gelmiş, gene aynı şeyleri söylemiş. Kuş uçup gitmiş. Kız, anası, babası merak edip kuşun arkasına düşmüşler. Az gitmişler, uz gitmişler, büyük bir çiftliğe varmışlar. Kapılar kendiliğinden açılmış, içeri girmişler. Ben diyeyim üç gün siz deyin beş gün çiftlikte yiyip içip gezmişler. Tam dönecekleri sıra kız odalardan birinde derin derin uyuyan genç bir adam görmüş. Kızcağız genç adamı görür görmez bin can ile âşık olmuş. Kalbi küt küt atmaya başlamış. Yanı başından hiç ayrılması gelmemiş. Anası babası ne kadar ısrar ettilerse de kızlarını genç adamın yanı başından ayıramamışlar. Sonunda ne yapsınlar, çaresiz kızlarını orada bırakıp evlerinin yolunu tutmuşlar. Onlar kapıdan çıkar çıkmaz da kapılar kendiliğinden kapanmış ve bir daha da açılmamış. Ne yapsın kızcağız orada kalakalmış.

Çaresiz, genç adamın yanı başındaki bir mindere oturup beklemeye başlamış. Uyanması için dua etmiş. Yüzüne konan sinekleri elindeki peşkirle kovalamış. Kış gelmiş üstüne yorgan örtmüş, yaz gelmiş odasını havalandırmış. Böylece günler, aylar ve yıllar geçmiş. Kız yemeden, içmeden, kimselerle tek kelam etmeden sabırla uyuyan adamın başını beklemiş. Ancak bir gün canı öyle sıkılmış öyle sıkılmış ki çiftliğin dışından geçen bir kervanın sesini duymuş. Bakmış kervancının bir kızı var. Seslenmiş kızı, “Kara kız gel de bana can yoldaşı oluver. Pek sıkıldım.” demiş

Kervancının kızı da duvardan tırmanarak içeri girmiş. Bizim kız da nasıl olsa kara kız geldi diye genç adamı ona emanet ederek bahçede dolaşmaya çıkmış. Bizim kız bahçede dolanadursun biz haberi kara kız ve genç adamdan verelim.

Bizim kız bahçeye çıktıktan az zaman sonra genç adam aniden gözlerini açivermiş. Başını bekleyen kızı görünce sormuş;

“İn misin, cin misin? Neden beni beklersin?”

Kız cevap vermiş;

“Ne inim ne de cinim. Ben de senin gibi bir insan evladım. Sen uyurken yedi yıl, başını bekledim. Uyan diye dualar ettim.”

Bunu duyan genç adam kızla evlenmek istemiş. Bu sırada bizim kız bahçeden gelmiş. Bakmış ki genç adam uyanmış. Kendisine can yoldaşı olsun diye içeri aldığı kız bunu görür görmez “İşte bizim evin hizmetçisi de geldi. Ben beklerken bana can yoldaşı olsun diye yanıma almıştım. Yazık o da bizimle kalsın.” demiş.

Kız gerçekleri delikanlıya anlatmak istemiş ama çekinmiş. Her gün için için ağlar, derdini kimselere söyleyemezmiş. Günden güne sararıp solmuş. Genç adamın karısı ona kötü davranırmış ama bizim kız sesini çıkaramazmış. Böylece günler, aylar ve yıllar geçmiş. Günün birinde bizim kız bahçede bir taş bulmuş. Yuvarlak ve kapkara bu taş çok beğenmiş. Başlamış o güne kadar anlatamadığı, içine attığı her şeyi bu taşla anlatmaya. Meğer bu taş bir sabır taşıymış.

Kız, taşla “Bu güne kadar bir evin bir kızıydım. Bir kuş geldi, ‘kızcağız kızcağız, uyuyanın başını bekle.’ dedi. Düştük kuşun peşine, kaldım uyuyan adamla kapıların ardına. Kapılar kapandı, onun başında yedi sene peşkir salladım da benim suçum neydi? Beni kandırdı da kara kız genç adamın karısı oldu.” demiş.

Kız günlerce o taşla içindekileri anlatmış. Sonunda bir gün sabır taşı şişmiş, şişmiş ve patlayıvermiş. Meğer bizim genç adam da o sırada oradan geçmekteymiş. Kızın taşla konuştuklarını duyuvermiş. “Kızcağızın derdine sabır taşı dayanamadı da çatladı. O nasıl dayansın. Vay benim hâlime, yedi sene başımı bekleyen kızı üzdüm, haberim olmamış.” demiş.

Delikanlı kızın yanına varmış, kızdan af dilemiş ve gönlünü almış. Diğer kötü kalpli kadının yanına gitmişler. Ona gerçeği öğrendiğini ve kendisini artık görmek istemediğini söylemiş. “Söyle şimdi seni nasıl cezalandırırım? Kırk satır mı istersin kırk katır mı? demiş. Kız da “Aman beyim kırk satır düşman başına, sen bana kırk katır ver. Ben de yoluma gideyim.” demiş. Kötü kalpli kız katırların ardında uzaklaşıp gitmiş. Böylece onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.

SON PİŞMANLIK

Bir varmış, bir yokmuş, bir köyde üç fakir adam varmış. Çocukları da yokmuş. Bir gün üçü beraber Hızır'ı aramak için yola koyulmuşlar.

“Hızır'ı bulalım, derdimizi anlatalım, bu fakirlikten kurtulalım.” demişler. Günlerce gitmişler, yollarına devam etmişler. Hızır bulunmaz ama onların niyeti bulmakmış. Ararken karşlarına bir adam çıkmış. Adama selam verdikten sonra Hızır'ı aramaya çıktıklarını söylemişler. Adam “Ne yapacaksınız Hızır'ı?” demiş. “Bizim isteklerimiz var, onları isteyeceğiz.” demişler.

Adam “Ben Hızır'ım” demiş. Adama inanmamışlar. İçlerinden birisi “Belki Hızır'dır, biz yine isteklerimizi bildirelim.” diyerek bu adama isteklerini söylemişler. Hızır, birinci adama:

“Ne istiyorsun?” diye sormuş:

“Âlim olmak istiyorum.” demiş.

“Âlim olduğunda öğrenciler yetiştirecek misin?” deyince adam, söz vermiş. Hızır da bu adama üç yaprak vermiş.

“Bunları al, sen çok iyi bir âlim olacaksın.” demiş.

Hızır, ikinci adama isteklerini sormuş. Adam:

“Ben zenginlik istiyorum.” demiş.

“Zengin olduğunda fakirlere yardım edecek misin, öğrenci okutacak mısın?” deyince adam söz vermiş. Bunun üzerine Hızır, ona bir lira vermiş.

Üçüncü adama sormuş “sen ne istiyorsun?” diye.

O da “Benim ailem yok, ben bir aile istiyorum.” demiş.

Hızır ona “Memleketinde terzi bir kadın var. Geçimini terzi olarak kazanıyor. Sen de onunla evleneceksin.” demiş.

Adamlar az gitmişler, uz gitmişler, memleketlerine dönmüşler. Üç yaprağı alan adam, çok iyi tanınan bir âlim olmuş. O zaman da bu adamın üstüne başka âlim yokmuş. Bir lirayı alan o zamanın tanınan zenginlerinden olmuş. Aile isteyen ise o terzi kadınla evlenmiş. Böyle hayatlarını sürdürüp gidiyorlarmış.

Aradan yıllar geçmiş. Hızır, kontrol etmek için bu adamların yaşadıkları yere gelmiş. İlk önce âlim olanın yanına gitmiş. Tanınmamak için de talebe kılığına bürünmüş. “Ben, ilim öğrenmek istiyorum. Bana yardımcı olur musunuz?” demiş. Âlim de “Ben sana hocalar tutayım, onlardan al ilmi.” demiş. Talebe “Hayır. Ben senden almak istiyorum.” demiş. Âlim dayanamamış. Çocuğa “Ben üç yaprakla âlim oldum, al şu üç

yaprağı sen de âlim olursun.” diye bağırmış. Hızır da o adamdan âlimliği almış. Adamı birden eski cahil hâline geri döndürmüş.

Zengin olan adamın da yanına bir dilenci kılığında gitmiş. O adamdan da biraz para istemiş. Zengin adam, dilenciye iyi davranmamış, pencereden bir lira fırlatmış. Hızır, adamın bu hareketini görünce çok sinirlenmiş. Bunun üzerine o adamın evinde o gece yangın çıkmış, bütün her şeyi yanmış kül olmuş. Eski fakir hâline geri dönmüş.

Daha sonra terzi kadınla evlenen üçüncü adamın yanına gelmiş. Ondan yemek, elbise istemiş. Adam ve karısı, ihtiyar adamla çok ilgilenmişler. Her istediğini yerine getirmişler. Bunun üzerine Hızır, zenginlik ve âlimliği de bu adam ve karısına bırakarak oradan uzaklaşmış, gitmiş.

HELAL MAL

Vaktiyle, bir ülkeden Yemen'e kervan gidecekmiş. Herkes atlarını eyerliyor, eşeklerini semerliyor, develerini hazırlıyormuş. Zavallı yolcunun biri, perişan hâldeymiş. Niye dersiniz, eşeğinin semeri parça parça imiş. Etraftakiler bakmışlar ki, olmayacak, "Hemen semerciye koş! Şu ileriki sokağın başında bir semerci olacaktı." demişler.

Adam durur mu? Hemen koşmuş, dükkâna gelmiş. Dükkândaki semerlerin hepsini denese de hiçbiri eşeğine uymamış. Zaten semerci de dükkânda yokmuş. Dükkâna karısı bakıyormuş. Kadın sonunda kızmış. "Bir semer daha kaldı ama onu satamam. Çünkü o semer hem eskidir hem de kocamın eşeğinin semeridir." demiş.

Ama yolcu dinler mi? Hemen semeri eşeğine denemiş. Semer eşeğe uymuş. Bakmış ki kervanı kaçırarak semerin bedelinin üç dört misli para ödemiş, semeri kadından zorla almış. Ancak semerci eve gelince evde kızılca kıyamet kopmuş. Adam, eski semerin satıldığını duyunca akli başından gitmiş.

"Mahvoldum! Bittim! Yandım!"

Kadın şaşırılmış:

"Hayrola, niye böyle bağırıp duruyorsun?"

Adam:

"Ben bağırılmayayım de kim bağırırsın!.. Yaktın beni, yaktın!"

Kadın:

"Canım niye öyle diyorsun? O eski semeri dört misli fiyata sattım. Daha ne istiyorsun?"

Adam:

"Ah kadın ah! Mahvolduk! Ben bütün kazancımı altına çevirip o eski semerin içine saklamıştım. Bir hırsız gelirse nasıl olsa onu almaz diyordum."

Adam ağlamış, sızlamış ama elden ne gelir?

Aradan günler, aylar geçmiş. Aylar ayları kovalamış. Ömrü boyunca biriktirdiği parayı bir anda kaybeden adam durmadan dinlenmeden çalışıyormuş. Sil baştan çalışıp didinmeye başlamış.

Aradan iki sene geçmiş. Bir gün otururken kapı çalmış. Kapıyı kadın açmış. Karşısında bir yolcuyla yanında da bir eşek semeri varmış. Kadın bir şey anlamamış. Adama şaşkın şaşkın bakmaya başlamış. Adam

“Beni tanımadın mı hanım? İki yıl önce senden eski bir semer almıştım. O semere dört misli fiyat ödemiştim. Sen bana semeri istemeye istemeye satmıştın. Kocana da sormamıştın. Ha! Bu arada semerin bana çok faydası dokundu. Bağdat, Horasan, Hindistan dolaşıp durdum. O sayede yolda kalmadım, iyi de para kazandım. Ama senin gönülsüz vermen, içime dert oldu. Kocan sana kötülük eder diye düşündüm. Ancak gelebildim. Semeri geri getirdim.” demiş. Semeri bırakmış, gitmiş.

Semerci eski semerine kavuşunca dünyalar onun olmuş ve demiş ki:

“Nasip ise gelir, Hint’ten Yemen'den,

Nasip değil ise ne gelir elden!”

ÇALIŞKANIN TALİHİ

Bir zamanlar Kazdağı'nda çok çalışkan bir oduncu varmış. Evlere odun taşıyıp yakacak satarak geçinmeye çalışıyormuş ama kazandığı para ailesinin karnını doyurmaya yetmiyormuş.

Bir gün yine dağda çalışırken kulağına garip sesler gelmiş. Yoğun işi arasında aldırmamış bu seslere ve odun kesmeye devam etmiş. Biraz sonra çılgılık gibi bir ses duymuş yine. Önce çok korkmuş, sonra da ne olduğunu anlamak için sesin geldiği yöne gitmiş. Bir de bakmış ki dünya güzeli bir kız bir çalılığın içine düşmüş, çıkamıyor. Hemen koşup kızı kurtarmış.

“Kimsin sen, adın ne?” diye sormuş ona.

“Sen beni tanımazsın ama ben seni tanırım. Ben senin talihinim. Bak şu dalların altındaki paralar senin, al onları.” demiş kız.

“Para mı?” demiş oduncu şaşkınlıkla.

“Tabii. O paraların hepsi senin. Bunca yıl gece gündüz çalıştın. Artık ihtiyacın olan her şeyi alırsın onlarla.”

Oduncu, paraları alıp evinin yolunu tutmuş. Olanlara bir türlü inanamıyormuş. Evde eşi de çok sevinmiş ama o da inanmamış anlattığına.

Oduncu ile eşi yoksulluktan kurtulmuşlar. Evlerini onarıp bahçeyi düzenlemişler. Küçük bir hayvan çiftliği oluşturmuşlar. Ancak meraklı komşuları nereden, nasıl para bulduklarını sorgulamaya başlamış. Öyle ya, çok yoksulken birdenbire bu hâle nasıl gelebilmişler? Oduncu, komşulara her sorduklarında “Dağda talihim karşıma çıktı, onunla konuştum.” diyormuş yalnızca.

Köyün en tembel ve asalak adamı bu sözleri duyunca talihini bulma umuduyla doğruca dağa doğru koşmuş. Kazdağı'nın tepesine varınca çalılıklar arasından bir koca karı çıkmış karşısına. Yüzü bumburuşuk, üstü başı perişanmış. Tembel adam, şaşkınlıkla “Böylesine çirkin ve korkunç olan sen benim talihim olamazsın.” demiş ona.

“Ya nasıl olmalıydım sence? Hiç çalışmadan talih istenir mi? Önce tüm çabanı göster ki sonu hayır olsun.”

Tembel adam “çalışma” sözünü duyar duymaz yokuş aşağı koşarak kaçmış oradan. Köyüne dönünce de kimseye tek bir söz söyleyememiş.

TUZ MASALI

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde, Allah'ın kulu çokmuş, kimi aç, kimi tokmuş. Çok eski zamanlarda güzel mi güzel, geniş mi geniş bir memleket varmış. Bu memleketin iyi niyetli ama biraz mala mülke, güzel görünüşe, tatlı söze, gezmeye eğlenmeye, iyi yemeğe düşkün bir padişahı varmış. Bir süre sonra padişah yaşlandığını düşünmüş. İçini bir korku sarmış. Malını, mülkünü, halkını kime emanet edecek? Hangi oğlu tahtın başına geçecek? Düşünmüş taşınmış, eh azıcık da kaşınmış. Üç oğlunu yanına çağırılmış. Oğullarını imtihan etmeye karar vermiş.

Önce büyük oğluna sormuş:

“Evladım beni ne kadar seviyorsun söyle bakalım?”

Büyük oğlu cevap vermiş:

“Uçsuz bucaksız geniş arazilerimiz kadar babacığım.”

Bu cevap padişahın çok hoşuna gitmiş. Gülmüş, sevinmiş. Dönmüş ortanca oğluna sormuş:

“Sen söyle bakalım, beni ne kadar seviyorsun?”

Ortanca oğlu :

“Kapıları kapanmayan hazine odamız kadar seviyorum babacığım.”

Bu cevaptan da çok memnun olan padişah, dönmüş küçük oğluna. Oğlan ne cevap verse beğenirsiniz:

“Tuz kadar seviyorum babacığım.” demiş.

Padişah küçük oğlunun bu cevabına çok kızmış, öfkeden küplere binmiş. Onu saraydan ve memleketinden kovmuş. Küçük oğlan az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş, gide gide komşu memlekete gitmiş. Orada bir tarlanın yanında eski bir ev görmüş. Karnı aç, yorgun, sığınacak yeri yok. Çaresizce evin kapısını çalmış. Evde yaşlı bir nine yaşarmış. Ninenin kimi kimsesi yokmuş. Küçük oğlan, nineye “Yanımda kalabilir miyim? Kimim kimsem yok.” demiş. Nine “Evladım, benim de kimim kimsem yok. Kalırsan birbirimize yardım eder, yaşarız. Sen evlat olursun, ben ana olurum. Birlikte mutlu mesut geçinir gideriz.” demiş.

Küçük oğlan nineyle yaşamaya başlamış. Ninenin tarlasını sürmüş, ineğini sağmış. Kadının pişirdiği çorbaya kaşık sallamış. Herkes küçük oğlanı, kadının oğlu sanmış. Gel zaman git zaman küçük oğlanın yerleştiği bu memleketin padişahı ölmüş. Padişah seçmek için ise talih kuşunu uçururlarmış. Talih kuşu kimin başına konarsa o padişah olurmuş. Bütün halk bir meydana toplanmış, tabii bizim küçük oğlan da meydandaymış. Talih kuşu gelmiş küçük oğlanın başına konmuş. Herkes itiraz etmiş. “Gariban biri padişah olamaz.” demişler. Tekrar uçurmuşlar talih kuşunu. Kuş tam üç kez küçük oğlanın başına konmuş. Bunun üzerine “Padişahlık onun hakkıdır.” deyip küçük oğlanı padişah yapmışlar. Bizim küçük oğlan hem padişah

olmuş hem de ölen padişahın kızı ile evlenmiş. Kırk gün kırk gece düğün yapmaya karar vermişler. Küçük oğlan düğüne komşu ülkenin padişahı olan babasını da çağırmış.

Bizim yaşlı padişah durur mu! Zaten eğlenmeyi de seviyor. Kervanını düzmüş, hediyelerini almış, çıkmış yola. Küçük padişahın sarayına vardığında geceymiş. Orada kalmış. Oğlunu da tanımamış. Ertesi sabah önüne güzel bir sofraya kurmuşlar. Sofrada bir kuş sütü eksikmiş. Yemeklerden bir lokma ağzına alan padişah yiyememiş, hepsini tükürmüş. Ayıp olmasın diye sesini çıkarmamış fakat yemeklerde bir tutam bile tuz yokmuş. Akşam olmuş. Yine zengin bir sofraya kurmuşlar önüne. Nasıl yapmışlarsa yapmışlar kuş sütünü bile sofraya koymuşlar. Zaten sabahtan aç olan padişah iyice iştahlanmış. Bir lokma ağzına almış, yine yiyememiş. Bu sefer dayanamamış ve küçük padişaha söylenmiş:

“Padişahım bu yemeklerde hiç tuz yok. Sizin ülkenizde tuz bulunmaz mı?”

Küçük padişah durur mu, vermiş cevabını:

“Efendim ülkemizde tuz bulunmaz olur mu hiç! Hatta diğer ülkelere tuz bizim diyarımızdan gider ancak hatırladığım kadarıyla siz tuzun sevilecek bir şey olmadığını düşünürdünüz.” deyince yaşlı padişah konuşanın oğlu olduğunu anlamış. Oğluna sarılmış ve ondan özür dilemiş. Baba ile oğul birbirlerine sarılmışlar. Oğlu da babasını affetmiş.

Onlar ermiş muradına biz de çıkalım kerevetine. Gökten üç elma düşmüş. Biri masalı anlatanın, biri dinleyenin, biri de Allah’ın aç kullarının başına...

VASIYET

Bir varmış bir yokmuş evvel zaman içinde kalbur saman içinde, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken çok eski zamanlarda bir ihtiyar adam ve üç oğlu varmış. Yaşlı adam ölmeden önce evlatlarına vasiyetini bildirmek istemiş. Önce en büyük oğlunu yanına çağırıp: “Oğlum, her köyde bir evin olsun.” demiş. Bundan sonra, ortanca oğlunu çağırması: “Oğlum her zaman tatlı yemek ye.” demiş. İhtiyar adam son olarak küçük oğluna: “Sen de zengin biriyle evlen.” diye nasihatte bulunmuş.

Birkaç gün sonra çocukların babaları ölmüş. Babalarını son yolculuğuna uğurlayan oğlanlar eve dönünce “Babamızın vasiyetini nasıl yapıp da yerine getiririz?” diye düşünmeye başlamışlar.

Büyük oğlan: “Nasıl edip de her köye ev kurdururum acaba?” diye düşünürken; ortanca oğlan, “Sadece tatlı yemekler yiyerek ömür mü geçer?” diye kara kara düşünmüş. Küçük oğlan ise daha da dertliymiş. Hem güzel hem de alçak gönüllü bir sevdiği varmış ama kız zengin değilmiş. “Onu bırakıp zengin biriyle nasıl evlenirim?” diye dertli dertli düşünüyormuş. Günler haftaları, haftalar ayları kovalamış fakat üç kardeş bir çözüm bulamamışlar.

Günlerden bir gün şehre ak sakallı, nur yüzlü bir ihtiyar gelmiş. Delikanlılara da uğrayıp hâl hatırlarını sormuş: Büyük oğlan: “Bir derdimiz var dede, içinden çıkamıyoruz.” demiş. “İhtiyar, hele anlatın bakalım, dermansız dert olmaz.” deyince oğlanlar dertlerini sırayla anlatmaya başlamışlar.

İhtiyar, oğlanların sözlerini teker teker dinledikten sonra gülümsemiş ve babalarının vasiyetini izah etmeye başlamış: “Ey, oğullarım, siz babanızın vasiyetini yanlış anlamışsınız. Babanız bilge bir adammış ve size aslında şöyle demek istemiş: ‘Her köyde evin olsun.’ demesi, her köyde dost edin, onlara gittiğin zaman kendi evindeymiş gibi rahat et, demektir. ‘Sadece tatlı yemekler yiyip yaşa.’ demesi, çalışıp yersen, kara ekmek de sana çok tatlı gelir, demektir. ‘Zengin biriyle evlen.’ demesi ise alçak gönüllülük ve kanaatkâr olmak en büyük zenginliktir, böyle biriyle evlenirsen en büyük zenginliğe kavuşursun, demektir.” İhtiyar sözlerini “Babanız kısacası size hayat boyu mutlu olacağınız nasihatlerde bulunmuş.” diyerek tamamlamış.

İhtiyar adam öğütleri açıkladıktan sonra oğlanların hepsi mutlu olmuş. İhtiyar adam, oğlanların ikram ettiği ayranı içtikten sonra müsaade istemiş. Üç kardeş yaşlı adamın elini öpmüş ve hayır duasını almışlar. Oğlanlar, babalarının vasiyetini tıpkı ak sakallı adamın dediği gibi yerine getirmişler. Üçü de çalışmış çabalamış, mutlu mesut yaşamışlar. Gökten üç elma düşmüş, biri masalı anlatanın, biri okuyanın, biri de büyük sözü dinleyenin başına...

HEDİYE

Bir varmış, bir yokmuş; evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, pireler berber, develer tellal iken, ben nenemin beşiğini tıngır mıngır salları iken uzak diyarlardan birinde bir padişah ve kızı yaşarmış.

Padişahın kızını, aynı gece üç kişi istemeye gelmiş ama hiçbiri padişaha bunu söyleyememiş. Padişahın kızını istemeye gelenler birbirlerinin kalkıp gitmesini beklemişler ki açılabilirler. Epey zaman geçmiş ve içlerinden biri “Bunların gideceği yok; en iyisi ben açayım.” diye düşünmüş ve demiş ki:

“Padişahım sağ olsun, Allah'ın emri peygamberin kavli ile kızını oğluma istemeye geldim.

Bu sefer öteki de:

“Allah razı olsun. Ben de kızınızı istemeye geldim.”

Öteki de demiş ki:

“Ben de oğlum için kızınıza talip geldim.”

Bunları duyan padişah da şöyle demiş:

“Hanginizin oğlu iyi hediye getirirse kızımı ona veririm.”

Bunların oğulları sabahtan kalkıp yola düşmüşler. Üç yol ayrımına gelmişler ve demişler ki:

“Hepimiz ayrı ayrı yerlere gidelim.”

Bunlar ayrı ayrı yerlere gitmişler. Biri bir yere varmış ki bir adam bağırıyormuş:

“Hünerli at, hünerli at.”

“Nedir atının hüneri?”

“Ata binersin, nereye gitmek istiyorsan dersin, seni oraya kavuşturur.”

“Bundan iyi hediye olmaz.”

Diğeri gezerken o da bağıran başka bir adama rastlamış. Adam:

“Hünerli ayna, hünerli ayna.”

“Nedir hüneri?”

“Dünyanın neresinde bir şeyi niyet edip görmek istersen orayı gösterir.”

O da onu almış. Öteki de bakmış ki başka bir adam daha:

“Ecele elma, ecele elma.”

“Nedir bunun hüneri?”

“Ölüm döşeğinde yatan birine yedirirsen iyileşir.”

O da onu almış. Ayrılırken falan günü, falan yerde buluşacağız diyerek anlaşmışlar. Gelip orada buluşmuşlar. Birbirlerine hünerlerini sormuşlar.

“Senin hünerin nedir?”

“Benim hünerin aynadır. Kimi görmek istersen onu gösterir.”

“Senin nedir?”

“Benim de elmadır, ölüm döşeğinde yatan hastanın boğazına elmanın suyunu damlattın mı iyileşir.”

Demişler ki:

“Aynaya bakalım ki padişahın kızı ne durumda öğrenelim.” Aynaya bakmışlar ki padişahın kızı son nefesini veriyor.

“Burada ne duruyoruz? Binelim benim ata, uçümüzü de kavuşturur.”

Öteki de demiş ki:

“Benim elma da ilaç.”

Ata binip gelmişler ki padişahın kızı can çekişiyormuş.

Padişaha demişler:

“Aynaya baktık, kızımızın hasta olduğunu gördük. Bu atla geldik, bu elma da şifadır.”

Elmanın suyunu boğazına dökmüşler, padişahın kızı dirilip kalkmış. Şimdi bunlar birbiriyle çekişmeye başlamışlar.

Atın sahibi demiş:

“Benim at olmasaydı neyle giderdik?”

Aynanın sahibi de:

“Benim ayna olmasaydı hasta olduğunu anlamazdık.”

Elmanın sahibi:

“Benim elma olmasaydı padişahın kızı ölecekti.”

“Padişahımız, size soruyoruz ki bu kız kimindir?”

“Ayna yine ayna. At yine at. Elma kesildi bitti. Kız, elmanın sahibinindir.” Kızın gönlü de zaten elmayı getiren gençteymiş. Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.

KARAVEZİR

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde pireler berber develer tellal iken, ben anamın beşiğin, tıngır mıngır salları iken, anam düştü beşikten babam düştü eşikten, babam kaptı maşayı, dolandırdı bana dört bir köşeyi...

Vaktiyle ülkenin birinde bir padişah yaşarmış. Bir gün bu padişahın yanına bir derviş gelmiş. Padişaha misafir olmuş. Padişah dervişini ağırlamış, ikramda bulunmuş. Bir akçe de para vermiş ve onu yolculamış. Derviş giderken padişaha şöyle demiş:

“Padişahım, herkes ne yapar kendine yapar, döner dolaşır yine kendine yapar.”

Derviş, o günden sonra her gün gelip aynı sözü söyler gidermiş. Padişah da her seferinde ona bir akçe verirmiş.

Padişahın bir de Karavezir'i varmış. Bu Karavezir çok kötü kalpliymiş. Derviş ile padişahın dostluklarını kıskanmaya başlamış. Her gün gelip dervişini padişaha kötölemiş. Sonunda padişahı inandırmış. Padişah, dervişten kurtulmaya karar vermiş. Hemen bir plan hazırlamış. Eline kâğıdını kalemini almış, kâğıda bir şeyler yazmış. Padişah adamlarını çağırtmış, dervişini getirmelerini söylemiş. Derviş, padişahın huzuruna çıkmış:

“Derviş Baba! Sen bu kâğıdı al, fırıncıya götür. Fırıncı senin ömrünün sonuna kadar rızkını temin edecek.” demiş.

Derviş Baba, dua ederek kâğıdı almış, katlamış, sonra da cebine koymuş. Kâh düşüne kâh sevine saraydan ayrılmış, yola koyulmuş. Yolda giderken Karavezir'e rastlamış. Biraz hoşbeş kelam etmişler. Karavezir Derviş Baba'ya:

“Böyle nereye gidiyorsun?” diye sormuş.

“Padişah bana şu kâğıdı verdi. Ben bu kâğıdı fırıncıya götüreceğim. O da ben ölünceye kadar benim rızkını temin edecek.” demiş.

Karavezir hemen bir şeytanlık düşünmüş. Derviş Baba'ya:

“Sen o kâğıdı bana ver! Benim çocuklarım aç. Fırıncı bizim rızkımızı temin etsin.” demiş.

Derviş Baba, kâğıdı Karavezir'e vermiş. Karavezir, kâğıdı kaptığı gibi soluğu fırında almış. Kâğıdı fırıncıya vermiş. Fırıncı kâğıdı okur okumaz adamlarına seslenmiş. “Bu adamı tutun, kör kuyuya atın.” demiş.

Adamlar Karavezir'i alıp fırıncının yanına getirip kör kuyuya atmışlar. Meğer o kâğıtta “Bu kâğıdı getireni kör kuyuya atın!” diye yazıyormuş.

Padişah ertesi gün Karavezir'i ortalıkta görememiş, çok merak etmiş. Adamlarına her yeri arattırması fakat kimse Karavezir'i bulamamış. Padişah, şaşkın şaşkın düşünedursun birden derviş çıkagelmiş. Padişah, dervişi karşısında görünce çok şaşırması:

“Sana verdiğim kâğıdı götürüp fırıncıya verdin mi?” diye sormuş.

Derviş de:

“O kâğıdı Karavezir elimden aldı, fırıncıya o götürdü.” demiş.

Padişah o anda Karavezir'e ne olduğunu anlamış. Dervişe:

“Derviş Baba sen haklıymışsın. Herkes ne yapar kendine yapar, döner dolaşır yine kendine yapar demiştin. Beni çok utandırdın. Hakkını helal et.” demiş.

Bizim masalımız da burada bitmiş.

Ustamızın adı Hıdır

Elimizden gelen budur

Gökten üç elma düştü

Biri benim ikisi sizin

Yağların iyisi, mis terin kokusu

Lavantanın pek kabadayısı

Saraylarda buluşturur

Samanlıkta görüştürür

Sattırır şalvarını

Komşu kızını alay ettirir

RÜZGÂROĞLU

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer tellal iken, pireler berber iken çok uzak diyarlarda Rüzgâroğlu adında bir adam yaşarmış. Rüzgâroğlu'nun beş yaşında Nuryüz adında bir oğlu, dört yaşında Gülyüz adında bir kızı varmış.

Rüzgâroğlu ava meraklı olduğundan hemen bütün günleri ormanda av peşinde geçermiş. Günlerden bir gün ormana avlanmaya çıkmış. Birdenbire karşısına bir geyik çıkmış. Geyiği vurmak için çabaladıysa da bir türlü başarılı olamamış. Geyik de hızlıca kaçmış, gitmiş. Bu sırada uzaklardan bir ses gelmiş:

“Hey, Rüzgâroğlu, Rüzgâroğlu! Gençlikte zenginlik, ihtiyarlıkta fakirlik mi istersin? Yoksa gençlikte fakirlik, ihtiyarlıkta zenginlik mi?”

Rüzgâroğlu, şaşkınlıktan avda olduğunu bile unutmuş. Geyiğin peşini bırakmış. Kulağında çınlayan o sözleri düşünmeye başlamış. Gece gözüne uyku girmemiş. Ertesi sabah, Rüzgâroğlu yine ava çıkmış. Yine geyiği görmüş, yakalayamamış ve aynı sesi işitmiş.

Rüzgâroğlu'nun merakı büsbütün artmış, evine dönmüş. Gördüklerini, duyduklarını karısına bir bir anlatmış. Karısı da “Bunda düşünecek ne var? Yarın ava gittiğin zaman o ses sana yine aynı şeyi sorarsa ‘Gençlikte fakirlik, ihtiyarlıkta zenginlik isterim.’ diye karşılık ver.” demiş.

Rüzgâroğlu, ertesi gün yine aynı geyiğe rastlamış, yine avlayamamış. Yine her zamanki sesi duymuş ve hemen “Gençlikte fakirlik, ihtiyarlıkta zenginlik isterim.” diye karşılık vermiş.

Bunu dedikten sonra evinin yolunu tutmuş. Yolda gelirken av köpeklerinden biri dereyi geçememiş, boğulmuş. Rüzgâroğlu'nun atı da zehirli bir ot yiyerek ölmüş. Eve yaklaştıkları zaman, komşu evlerden birinin damından düşen bir kiremit öteki köpeğini yere sermiş.

Rüzgâroğlu, kendini eve zor atmış. Hava da iyice bozmaya başlamış. Şimşeklerden biri kuru otları tutuşturmuş. Derken yangın büyümüş, koca köşk bir anda ateşler içinde kalmış, kül olmuş. Rüzgâroğlu, karısı ile çocuklarını güçlkle dışarı çıkarabilmiş. Artık bu memlekette kalmanın faydası olmadığını söyleyerek oradan uzaklaşmaya karar vermişler, yola düşmüşler. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler, bir köye varmışlar. Orada bir çiftçinin yanına girerek tarlada çalışmaya başlamışlar.

Birkaç gün sonra orada iş kalmamış. Yine yola koyulmuşlar. Çok geçmeden önlerine geniş bir çay çıkmış. Rüzgâroğlu, ağaçlardan ve sazlardan küçücük bir sal yapmış. Nuryüz'ü ve Gülyüz'ü sala bindirmiş. Orta yerde suyun akışı fazla olduğundan çocukların salı suyun akıntısına kapılıp uzaklaşmış. Akşama kadar aramışlar, çocuklarına ait en ufak bir iz bulamamışlar. Geceyi ormanda geçirmişler. Sal suda sürüklendikten bir süre sonra padişahın askerleri saldaki çocukları görüp kurtarmış ve onları saraya götürmüş. Nuryüz ve Gülyüz güçlü, kuvvetli, ahlaklı ve dürüst çocuklar oldukları için askerler onu yanlarından ayırmak istememişler. Onlar da zamanla sadık, çalışkan ve güvenilir askerler olmuşlar. Hatta Gülyüz diğer askerlerin arasında parmakla gösterilir olmuş ve padişahın en kıymetli askerlerinden biri olmayı başarmış.

Onlar sarayda yaşayadursunlar biz gelelim Rüzgâroğlu'na... Rüzgâroğlu ve karısı ertesi gün yine yola çıkmışlar. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler... Her uğradıkları köyde zengin bir adamın yanında karın tokluğuna çalışmışlar. Yine bir gün köyün birine gelmişler. Orada birkaç gün çalıştıktan sonra tam köyden ayrılacakları sırada padişahın başyaveri, sarayda hizmet gördürmek için becerikli hanımları

arıyormuş. Rüzgâroğlu'nun karısını da sarayda aşçılık yapmak üzere alıp götürmüş. Rüzgâroğlu kalmış tek başına...

Rüzgâroğlu yıllarca dolaşmış. Böylece aradan tam yirmi sene geçmiş. Yine yollardayken büyük bir şehre varmış. Bir fırın bulup bir parça ekmek istemek için saatlerce dolaşmış. Meğer o gün o memlekette padişah seçimi varmış. Padişah öldüğü zaman bütün halk şehrin meydanında toplanırmış. Talih kuşu uçurulur, kimin başına konarsa o adam padişah seçilirmiş.

Rüzgâroğlu, fırının önünde baygın yatarken şehrin meydanında da bir talih kuşu uçurulmuş. Yüzlerce hatta binlerce insan, “Acaba kuş kimin başına konacak?” diye heyecanla beklerken kuş uzaklaşıp şehre doğru uçmuş. Arkasından atlı bir gözcü göndermişler. Gözcü, talih kuşunu Rüzgâroğlu'nun başında görmez mi? Bir yanlışlık oldu diye talih kuşunu tekrar uçurmuşlar. Kuş, meydan üzerinde yine üç defa dönmüş, sonra doğruca Rüzgâroğlu'nun başına konmuş. Talih kuşunu üçüncü defa uçurmuşlar. Kuş her seferinde Rüzgâroğlu'nun başına konmuş. Bu durum karşısında bütün halk, yeni padişahın etrafında toplanmış. Rüzgâroğlu'na padişah elbiselerini giydirip onu tahtına oturtmuşlar. Başyaveri “Padişahım, sizden bir dileğim var. Ferman buyurunuz da sizin en kıymetli askerlerinizden ikisini alayım. Kıymetli bir sandığımın yanında nöbet bekleteceğim.” demiş.

Padişah izin vermiş. Başyaver, askerlere yerde duran uzun sandığı göstererek “Bu sandıkta benim değerli bir eşyam var, başında bekleyeceksiniz!” demiş. Başyaver gittikten sonra iki asker konuşurken sandıktan boğuk bir ses işitmişler. Askerler sesin sandıktan geldiğini anlayınca sandığı açmışlar. İçinden Nuryüz ve Gülyüz'ün annesi çıkmaz mı?

Anası çocuklarını görür görmez tanımış, onlara hasretle sarılmış, öpüşmüşler. Meğer başyaver kadından saraydaki çocuklarla ilgilenmesini istemiş. Kadıncağız da çocuklarla saklambaç oynarken saklandığı atın sandığında kilitli kalmasın mı! Böylece analarına kavuşan Nuryüz ile Gülyüz doğruca padişahın karşısına çıkmışlar. Çocuklarda anneleri de padişah tahtında oturan Rüzgâroğlu'nu tanıyamamış. Ama padişah, karısı ile çocuklarını tanımış. Yerinden fırlayarak koşup onları kucaklamış. O günden sonra, Rüzgâroğlu ailesi ile birlikte sarayda eski günlerinden çok daha mutlu yaşamış.

Onlar ermiş muradına, darısı hepimizin başına... Gökten üç elma düşmüş; biri masal anlatanın başına, biri dinleyenin başına, biri de sabredenlerin başına...

ALTIN YUMURTLAYAN TAVUK

Bir varmış, bir yokmuş, çok eski zamanlarda, uzak diyarlarda yemyeşil, küçücük bir köy varmış. Bu köyde fakir bir adam yaşarmış. Fakir adamın bir tavuğu varmış ve adam tavuğunu çok severmiş. Her gün tavuğunun başını okşar, ona güzel sözler söylemiş. Tavuk da ona her gün altın bir yumurta verirmiş. Köylü de yumurtayı şehre götürür, kuyumcuya satarmış.

Köylü giderek zenginleşmeye başlamış. Zenginleştikçe huyu değişmiş. Emek vermeden kazandığı için de paranın değerini bilmiyormuş. Har vurup harman savurmuş. Paralar da suyunu çekmiş.

Köylü, zamanla tavuğu sadece altın yumurtası için sevmeye başlamış, artık tavuğunun başını bile okşamaz olmuş. Gün geçtikçe köylü, tavuğun karnında bir hazine olduğunu düşünmeye başlamış. Her gün bir yumurta elde edeceğine bir anda yüzlerce altın yumurtası olsa ne de güzel olurmuş. Bu düşünceyle tavuğun karnını kesmeye karar vermiş.

Açgözlü köylü, bir sabah elinde bıçakla kümese girmiş. Tavuk, köylünün kötü niyetini anlayıp kaçmaya çalışmış. Hazineye ulaşmayı kafasına koyan köylü, tavuğu yakalayıp oracıkta kesivermiş. Tavuğun karnına merakla bakmış. Bir de ne görsün! Tavuğun karnında ne altın varmış ne de hazine. Artık pişmanlık duysa da iş işten geçmiş. Köylü hem sevgili tavuğundan hem de hazinesinden olmuş.

MACUN

Bir varmış bir yokmuş... Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken ülkenin birinde bir Keloğlan yaşarmış. Keloğlan bir gün yağmura tutulmuş. “Acaba ben ne yapsam da elbiselerim ıslanmasa?” diye düşünürken aklına bir fikir gelmiş. Hemen elbiselerini çıkarıp bir taşın üstüne koymuş, kendisi de taşın üstüne oturmuş. Tabii yağmur ne kadar yağarsa yağsın Keloğlan’ın elbiseleri ıslanmamış. Yağmur dindikten sonra elbiselerini yeniden giymiş. Giderken yolda birisine rastlamış, adam yağmurdan sıırıslıklam olmuş. Keloğlan’ın elbiseleri kuru olduğundan adam şaşırılmış:

“Yahu, Keloğlan, keleş oğlan sana ne oldu böyle? Bak ben de yoldayım, sen de yoldasın. Ben ıslandım da sen neden ıslanmadın? Sen bunun sırrını mı biliyorsun? Eğer sen bunun sırrını bana öğretirsen ben de sana bir yapışma duası öğreteceğim.” demiş.

Keloğlan “Önce sen öğret, ondan sonra ben öğreteyim. Ne de olsa ben de ıslanmamamın duasını biliyorum.” demiş.

Adam “Gel, ben hemen öğreteyim. Ver elini bana.” demiş.

Keloğlan elini uzatmış, adam bir kez “Macun!” demiş. Keloğlan’ın eli onun eline yapışıp kalmış. Keloğlan elini bir türlü kurtaramamış. Adam “Açıl!” deyince de elleri açılıvermiş. Keloğlan bunu öğrenmiş. Bir defa da kendisi tekrar etmiş. Bakmış ki kendisi dediği zaman da oluyor. Adam buna demiş ki “Haydi, sen de bana ıslanmama duasını öğret.”

“Bundan kolay ne var ki? Yağmur yağdığı zaman kıyafetlerini çıkarır, bir taşın üstüne koyarsın. Sen de üstüne oturursun. Yağmur geçtikten sonra kıyafetlerini giyip kuru kuru yola koyulursun.”

“Hay Allah gözü kör olmayasica Keloğlan, bana yapacağın bu muydu?” deyip söylenmiş.

Keloğlan da sevine sevine yola koyulmuş. Keloğlan’ın niyeti, ta eskiden beri padişahın kızını almakmış. Kız da Keloğlan’ı seviyormuş. Ama padişah, fakir Keloğlan’a kızını hiç verir mi? Keloğlan fırsat bu fırsat deyip doğruca saraya gitmiş. Padişahın kızının vezirin oğluyla düğünleri olmuş. Keloğlan gelinle güveyin yanına gidip “Macun!” demiş. Gelinle güvey birbirine yapışıp kalmış.

Sabah olmuş. Ne güveyden ne gelinden bir haber varmış. Padişah hizmetçilerini gelinle güveye bakmaları için göndermiş. Hizmetçiler kapıyı açınca bir de ne görsünler? Karşılarındakiler birbirine yapışıp kalmışlar. O sırada Keloğlan bir “Macun!” daha deyivermiş. Hizmetçi de oraya yapışıp kalmış. Padişah başkalarını göndermiş. Giden herkes yapışıp kalmasın mı? Padişah başlamış çırpınmaya:

“Nedir bu benim başıma gelenler, bunları kim çözecek?”

Oradan bir tanesi padişaha akıl öğretmeye kalkmış:

“Padişahım siz sağ olasınız. Filancı köyde bir hoca vardır, bu işlerden anlarsa o anlar. Gidip onu getirelim, bu işi o çözsün.”

Padişah hemen emir vermiş. Askerler gidip hocayı getirmişler. Getirmişler ya, Keloğlan onun geldiğini görünce yine “Macun!” deyivermiş. Hoca da atın semerine yapışıp kalmış. Hoca silkinmiş silkinmiş, atın üzerinden bir türlü inememiş. En sonunda hocayı atın semeriyle birlikte indirmişler. Kendisine faydası olamayanın başkasına faydası olur mu? Olmaz. Padişah düşünmüş, taşınmış bunu kim yapar diye. Demişler ki “Filancı yerde bir kadın vardır, bunu yaparsa o yapar.” Padişah bu kadının getirilmesi görevini Keloğlan’a vermiş. Keloğlan “Emredersiniz padişahım.” deyip yola çıkmış. Keloğlan varıp kadına durumu anlatmış, birlikte yola düşmüşler.

Öylece giderlerken kervancılara rastlamışlar. Keloğlan “Macun!” demiş. Kervancının eli kadının eline yapışıp kalmış. Bütün kervan mecburen sarayın yolunu tutmuş. Padişah bakmış ki gelenler daha berbat! Düşünmüş, taşınmışlar. Bu işi kim yapar, kim yapmaz? Bir tanesi demiş ki:

“Bu işi yapsa yapsa Keloğlan yapmıştır.”

Padişah hemen Keloğlan’ı çağırtmış:

“Keloğlan, bu işi sen mi yaptın?”

Keloğlan:

“Evet padişahım, ben yaptım. Eğer kızını bana verirsen herkesi eski hâline getiririm. Kızını bana vermezsen herkesi birbirine yapışık hâle getiririm.” demiş.

Bunun üzerine padişah “Söz veriyorum, kızımı sana vereceğim Keloğlan. Tek beni bu işkenceden kurtar” deyince Keloğlan “Açıl!” demiş. Bunun üzerine yapışık hâldeki herkes açılmış, eski hâline dönmüş. Eli açılan, semerden kurtulan kim varsa saraydan kaçmaya başlamış Bir tek Keloğlan ile kız kalmış.

Padişah sonunda fakir ama akıllı Keloğlan’a kızını vermeye razı gelmiş. Keloğlan’ı baş veziri yapmış. Böylece Keloğlan padişahın kızını almış. Kırk gün, kırk gece toy düğün etmişler. Onlar ermiş muradına, biz çikalım kerevetine. Gökten üç elma düşmüş; biri Keloğlan’ın başına, biri anlatanın, biri de dinleyenin başına.

İMDİ DEDE

Zaman zaman içinde, kalbur saman içinde, devler top oynarken eski hamam içinde... Biz hayladık, hoyladık; cümle âlemi topladık. Allah'ın kışı, tandırım başı olur da kim gelmez? deyip masala başladık.

Bir varmış, bir yokmuş. Küçük bir kasabada yaşlı bir marangoz yaşarmış. İki tane de çırağı varmış. Bu marangoz çok güzel iş yaptığı için herkes ona gidermiş. Çağırıldığı zaman “İmdi geliyorum.” dediği için de adı “İmdi Dede” kalmış. Çıraqları, hep dükkânda yatıp kalkar, hafta sonu da evlerine gidermiş. Gene bir kış günü evlerinden dönerken kar, yağmur, fırtına ve soğuktan kurtulmak için koşuyorlarmış. Yolda üşüyüp titreyen bir kedi yavrusu görmüşler. Soğuktan ölmesin diye alıp dükkâna getirmişler. Fakat İmdi Dede hayvanları sevmezmiş. Sevmediği için de:

“Evde kedi istemiyorum, çocuklar bunu hemen dışarı atın.” diye bağırmış.

Çocuklar çok üzölmüşler ve kediyi dışarıya bırakmak istememişler. Çocuklardan birinin aklına bir fikir gelmiş ve kediyi pencerenin dışına koymuş. Öteki de içeriden pencerenin altına saklanmış. Kedi orada miyavladıkça çocuk da içeriden:

“İmdi Dede! İmdi Dede! Sen orada sıcacık dükkânında otururken ben burada üşüyüp donayım mı imdi?” diye mırıldanmış.

İmdi Dede de bunu duyunca dayanamamış:

“Kediyi içeri alın çocuklar.” demiş.

Çocuklar çok sevinerek kediyi içeri alıp eline de bir de yumak vermişler. Kedi sevinç içinde yumakla bir oynamış, bir oynamış... Onu seyreden İmdi Dede de çok mutlu olmuş ve o günden sonra kedileri yanından hiç ayırmamış.

NOHUT OĞLAN

Bir varmış bir yokmuş. Vakti zamanında çiftçi bir aile varmış. Bunların bir türlü çocukları olmuyormuş. Adam gündüzleri tarlaya giderken kadın da öğlen eşine yemek götürürmüş. Bir yandan da “Keşke bir çocuğum olsa da yemekleri o götürse bana yardım etse” diye aklından geçirir, evlat hasreti çekermiş.

Bir gün Allah'a yalvarmış. "Allah'ım bana bir çocuk nasip eyle, istersen nohuttan küçük olsun" demiş. Ertesi gün öğlen yemek vakti gelmiş, adam yemek yiyecekmiş. Kadın bir çocuğunun olmasını o kadar gönülden dilemiş ki akşamdan ısladığı nohutları pişirmek için tencerenin kapağını açınca nohutlardan biri dile gelmiş, “Anne ben götüreyim” demiş. Masal bu ya tenceredeki nohutlardan biri çocuk oluvermiş. Kadın şaşırıp kalmış ve ne diyeceğini bilememiş.

Çocuk tekrar “Anne ben götüreyim, anne ben götüreyim, anne ben götüreyim” diye ısrar etmiş. Kadının şaşkınlığı geçene kadar nohut oğlan elinden kaçırılmış ve tarlaya gitmiş.

Kadın yemekleri alıp kocasına götürmüş ve “Bugün ben nohut ısladım. Nohutlardan biri çocuk oldu çıktı” demiş.

Kocası da “Yok canım daha neler, nohuttan çocuk mu olur?” demiş.

Kadın da “İster inan ister inanma, doğruyu söylüyorum.” deyince adam şaşırılmış “Keşke çok önceden yapsaydın bunca yıl çocuk hasreti ile üzüldün.” demiş

O sırada kaçan nohut oğlan, öküzün kulağına girmiş. Adam, öküze “Öküz arkadaş, hadi gel tarlayı sürelim” demiş. Öküzün kulağındaki nohut oğlan “Hadi sürelim arkadaş” demiş.

Adam şaşırılmış “Allah Allah, bu öküzde ne var?” diye düşünmüş. Nohut oğlan öküzün kulağından seslendikçe öküz de huysuzlanmış. Adam da “Bu öküz iyice huysuzlandı, kendi kendine de konuşur oldu. Ne yapsak bilemedim.” demiş.

Adam sesin öküzün kulağından geldiğini bir anda fark etmiş. Öküzün kulağını bir dal parçası ile karıştırırken nohut oğlan öküzün kulağından çıkıp otların içine saklanmış.

Adam bir nohudun öküzün kulağından fırlayıp kaçtığını görünce şaşırılmış. Sonra aklına karısının söyledikleri gelmiş. Ona inanmadığı için pişman olmuş. Nohut oğlan, annesi ve babası mutlu bir yaşam sürmüşler. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine.

ŞENGÜLÜM, MENGÜLÜM, ŞÜNGÜLÜM

Masal masal maniki,
 Kuyruğu var on iki,
 Kuyruğunda beni var,
 Kulağında çanı var.
 Masal masal matatar,
 Dil okur, damak tadar...

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde, bir keçi ile onun üç yavrusu varmış. Bu yavrulardan birinin adı Şengülüm, diğerinin adı Mengülüm ve en küçüğünün adı da Şüngülüm imiş. Anne keçi, her gün ormana gidip otlar, dönüşte de yavrularına ağızda su, boynuzlarında ot, memelerinde de süt getirmiş. Eve gelip kapıyı çalınca yavrular hemen kapının ağızına yaklaşmış sorarlarmış:

"Kapımızı çalan kimdir?"

Anne keçi, bunlara cevap verirmiş:

"Şengülüm, Mengülüm, Şüngülüm,
 Aç kapıyı, ben gireyim,
 Ağızda su getirdim,
 Boynuzumda ot getirdim,
 Memelerimde süt getirdim."

Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm sevinerek kapıyı açarlarmış. Anne keçi içeriye girerek otlarını, sütlerini ve sularını verirmiş. Sonra da yiyip içip yatarlarmış. Sabah olunca anne keçi yine üçünün de yanaklarından öpüp onlara şunu tembih edermiş:

" Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm, beni iyi dinleyin. Günün birinde kurt gelip sizi yemek isteyebilir. O yüzden kim kapıya gelirse gelsin benim söylediğim sözleri söylemeden sakın kapıyı açmayasınız."

Yavruları da "Tamam anneciğim, senden başka kimseye kapımızı açmayız" derlermiş.

Günlerden bir gün hain kurt; Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm'ü yemeye karar vermiş. Anne keçi gittikten hemen sonra saklandığı yerden yavaş yavaş çıkarak yavruların kapısını çalmış. Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm, kapıya yaklaşarak şöyle seslenmiş:

"Kapımızı çalan kimdir?"

Kurt, keçinin kapıya geldiğinde tekrar ettiği sözleri bilmediği için "Ben keçiyim yavrularım, ormandan geliyorum. Haydi kapıyı açın." demiş.

Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm, gelenin kurt olduğunu anlamışlar ve bir köşeye saklanmışlar. Kurt, ne kadar bekleyip yalvardıysa da yavrulara bir türlü kapıyı açtıramamış. Tam kapıyı kırmaya karar vermişken bir de bakmış ki anne keçi geliyor. Kurt hemen kaçarak bir ağacın arkasına saklanmış ve onun kapıyı nasıl açtığını dinlemeye başlamış. Anne keçi, eve gelince kapıyı çalarak:

"Şengülüm, Mengülüm, Şüngülüm,
Aç kapıyı, ben gireyim,
Ağzımda su getirdim,
Boynuzumda ot getirdim,
Memelerimde süt getirdim"

diye seslenince Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm sevinç içerisinde kapıyı açmışlar. Anne keçi, yavrularına sarılmış ve onların yanaklarından öpmüş. Her zaman olduğu gibi ot, süt ve sularını vermiş. Sonra da sohbet etmişler. Yavrular, annelerine kapının çalındığını ama kapıyı açmadıklarını söylemiş.

Anne keçi, "Anlaşıldı, o hain kurttur. Benim söylediğim sözleri tekrar etmeyenlere sakın kapıyı açmayın." diye yine sıkı sıkı yavrularını tembih etmiş.

Ertesi gün keçi evden alacaklarını almış, yavrularının yanaklarından öpmüş, sonra da ormanın yolunu tutmuş. Keçi evden uzaklaşır uzaklaşmaz onun söylediği sözleri ezberleyen kurt, saklandığı yerden usulca çıkarak kapıyı çalmış. Yavrular oynaya zıplaya kapıya gelmişler ve şöyle demişler:

"Kapımızı çalan kimdir?"

Hain kurt, sesini anne keçinin sesine benzetmeye çalışarak şunu demiş:

"Şengülüm, Mengülüm, Şüngülüm,
Aç kapıyı ben gireyim,
Ağzımda su getirdim,
Boynuzumda ot getirdim,
Memelerimde süt getirdim."

Bunun üzerine Şengülüm, Mengülüm ve Şüngülüm sevinerek kapıyı açmışlar. Kurt, içeriye girer girmez önce Mengülüm'ü yakalamış. Bunu gören Şengülüm ile Şüngülüm kaçarak bir köşeye gizlenmişler. Kurt çok aramışsa da onları bulamamış. Sonra da Mengülüm'ü alıp kaçmış. Şengülüm ile Şüngülüm gizlendikleri yerden çıkıp ağlamaya başlamışlar.

Biraz sonra evine dönen anne keçi kapıyı çaldıysa da cevap alamamış. Zavallı yavrular gelenin yine kurt olduğunu zannederek korkudan tir tir titremişler. Keçi bakmış ki yavruları kapıya açmayacak, boynuzuyla vurarak kapıyı kırmaya karar vermiş. Şengülüm ile Şüngülüm, kapının kırılacağını anlayınca kapıya yaklaşır dışarıyı dinlemişler ve bu sesin annelerinin sesi olduğunu anlamışlar:

"Kapımızı çalan kimdir?"

Keçi, aynı sözleri tekrar etmiş:

"Şengülüm, Mengülüm, Şüngülüm,
Aç kapıyı ben gireyim,
Ağzımda su getirdim,
Boynuzumda ot getirdim,
Memelerimde süt getirdim"

Yavrular hemen koşarak kapıyı açmışlar. Anneleri yavrularından birini göremeyince şöyle sormuş:

"Hani Mengülüm nerede?"

Yavruları, "Mengülüm'ü kurt kaçırdı." diye cevap vermişler.

Bu sözleri duyan keçi çok sinirlenmiş ve hemen kurdu aramaya koyulmuş. Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Sonunda bir tavşanın yuvasına varmış ve ayaklarıyla yere sertçe vurunca tavşan çıkmış:

"O kimdir, damım üstünde,
Duvarım, damım üstünde,
Tappır tuppur dövüyor,
Ayağın damım üstünde?"

Keçi, tavşana cevap vermiş:

"Çocuğumu sen mi aldın?"

Tavşan da "Hayır, ben almadım. Kimin kaçırdığını tilkiye sor." demiş.

Keçi, tilkinin damının üstüne çıkarak ayakları ile yere vurmaya başlayınca tilki de çıkmış:

"O kimdir, damım üstünde,
Duvarım, damım üstünde,
Tappır tuppur dövüyor,
Ayağını damım üstünde?"

Anne keçi, "Yavrumu sen mi aldın?" diye sormuş.

Tilki de "Hayır ben almadım, kurda sor." demiş.

Keçi önce demircinin yanına gitmiş. "Demirci kardeş, şu boynuzlarımı kılıç gibi yap. Uçları da şiş gibi sivri olsun. Sana bir kova süt ile bir kova kaymak vereceğim." demiş.

Demirci, keçinin dediklerini yapmış. Keçi de demirciye süt ve kaymak vererek oradan kaybolmuş. Sonra da kurdun damının üzerine çıkarak hoplamaya başlamış. Hopladığı için kurdun yuvasına toprak dökülmüş ve pişen yemeğinin içi toprakla dolmuş.

Bunun üzerine kurt da dışarıya çıkıp şöyle demiş:

"O kimdir, damım üstünde,
Damım, direğim üstünde,
Aşımı şor eyledi,
Gözümü kör eyledi."

Keçi de ona cevap vermiş:

"Benim benim, ben paşa,
Boynuzum çifte çifte,
Yavrumu sen kaçırmışsın,
Gel gidelim savaşa."

Kurt da "Çok güzel, ben de seni arıyordum, haydi savaşalım." demiş.

Keçi, kurdun karnına öyle bir boynuz vurmuş ki kurt neye uğradığını şaşırılmış. Kurt, avazı çıktığı kadar bağırıp çağırıktan sonra yere yığılmış kalmış. Keçi de hemen Mengülüm'ü kurtarmış ve onu bağrına basıp gözlerinden öpmüş. Kurt ise can acısıyla yattığı yerden inleyerek "Vay karnım." demiş.

Keçi de:

"Mengülüm'ü almasaydın,
Vay karnım, demeseydin."

demiş. Sonra keçi, hain kurdu açlıkla cezalandırmak için kurdun boynuna çan takmış ve onu ormana salmış. Anne keçi de yavrusunu alarak sevine sevine evinin yolunu tutmuş.

Şengülüm ile Şüngülüm, kardeşleri Mengülüm'ü görünce çok sevinmişler, onun yanaklarından ve gözlerinden öpmüşler. Bundan sonra da kurt korkusu olmadan hayatlarına devam etmişler.

EŞ EŞİNİ BULMAYINCA

Bir varmış bir yokmuş, Allah'ın deli veli kulları çokmuş. Günlerden bir gün, kurbağa ile fare arkadaş olmuşlar. İki arkadaş o kadar güzel anlaşıyorlarmış ki birbirlerinin sesini duymadıkları zaman çok üzülüyorlarmış. Fare, arkadaşı kurbağanın sesini duymak için her gün ırmağın kenarına gelirmiş. Fakat ırmağın suyunun sesi, kurbağanın sesini bastırdığı için bir türlü arkadaşının sesini işitemiyormuş. Sonunda kurbağaya şöyle demiş:

“Ben çayın kenarına geldiğim zaman seni bulup sesini işitemiyorum. Nasıl bir yol izleyelim ki geldiğimde hemen seni bulayım?”

Düşüncesizce davranan kurbağa:

“Gel, uzun bir ip bulup bir ucunu senin ayağına, bir ucunu da benim ayağıma bağlayalım. Böylece birbirimizi daha kolay bulabiliriz.” demiş.

Fare, arkadaşının fikrini beğenmiş:

“Güzel fikir, şimdi hemen bir ip bulayım.” demiş.

Fare, girdiği bir evden uzun bir ip alıp gelmiş. İpin bir ucunu kendi ayağına, bir ucunu da kurbağanın ayağına bağlamış. Bir süre bu şekilde görüşüp sohbet etmişler.

Günlerden bir gün, fare kurbağanın yanına giderken karga bunu görmüş ve fareyi kaptığı gibi gökyüzüne doğru alıp gitmiş. Kurbağanın ayağı fareye bağlı olduğu için kurbağa da gökyüzüne yükselmiş. Bu durumu gören insanlar, gülüşmeye başlamışlar. İçlerinden birisi:

“Ah aptal kurbağa, sen karganın yemi değilsin ki! Niçin gökyüzünde sallanıyorsun?” demiş:

Kurbağa:

“Başıma gelenler dengim olmayan fare ile arkadaş olmamdandır.” demiş.

Bunun üzerine adamlar da:

“Eee... Davul bile dengi dengine, eş eşini bulmayınca hâlimiz yaman olur.” demiş. Gökten üç elma düşmüş; biri masalı anlatanın, biri dinleyenin, biri de arkadaşını doğru seçenlerin başına...

KARGA AĞASI

Bir varmış bir yokmuş. Tanrının kulu çokmuş. Bir karı koca varmış. Bu karı koca çok fakirmiş. Bir gün bunlar mısır ekmişler. Mısırları büyümüş, ürünleri çok olmuş ama kargalar bu mısırlara dadanmışlar. Durmadan gelip onları yiyorlarmış. Adam ne yapsın, durmadan kargaları kovalıyormuş. Bazen de yakaladığı kargalara sopayla vuruyormuş. Bu kargaların bir de ağası varmış. Karga Ağası bir gün adamın yanına gelmiş:

“Kargalarım vurup duruyorsun, onlara vurma! Ürün kaldırma zamanı gelince ben yenen mısırlarının hakkı neyse sana öderim.” demiş.

Günler geçip gitmiş, ürün kaldırma zamanı gelmiş. Çiftçi bir de bakmış ki hasat edilecek bir tane mısır yok. Kargalar ne var ne yok bütün mısırları yemişler. Adam bunun üstüne hakkını almak için Karga Ağası'nın yanına gitmiş. Karga Ağası da ona yenen mısırlarının yerine bir eşek vermiş. Adama da:

“Bu eşeği eve götürene kadar sürekli yürüt! Sakın ha durdurma! Eve gelince de onu bağla! Bir de göreceksin ki eşekten altınlar dökülüyor.” demiş.

Adam, eşeği alıp yola düşmüş. Karga Ağası'nın tembihlerini tutmuş, eşeği hiç durmadan yürütmüş. Eve varınca eşeği durdurup bağlamış. Birden eşekten altınlar dökülmeye başlamış. Adam altınları toplayıp karısına:

“Bu altınlarla idare et. Sen durmadan hamama gidiyorsun. Sakın ola bu eşeği yanında götürme.” demiş. Karısı da:

“Sen hiç merak etme, onu bir yere götürmem.” demiş.

Birkaç gün sonra adamın bir işi çıkmış, şehre gitmiş. Onun gitmesini fırsat bilen kadın hamama gitmiş. Tabii eşeği de yanına almış. Hamamcıya:

“Eşeğim sana emanet. Onu hiç durdurmadan yürüt.” demiş.

Hamamcı eşeği götürüp bir yere bağlamış. Bir de bakmış ki eşekten altınlar dökülmüyor mu? Bunun üstüne o eşeği alıp yerine başka bir eşek bağlamış. Kadın hamamdan çıkınca da o eşeği getirmiş vermiş. Kadın bu eşeğin kendi eşeği olmadığını anlamamış, dosdoğru evine gelmiş. Eve gelince eşeği durdurmuş ama bakmış ki eşekten altınlar dökülmüyor. O zaman anlamış ki hamamcı eşeği değiştirmiş.

Aradan biraz zaman geçmiş. Kadının kocası şehirden dönmüş. Kadın:

“Aman efendi başıma ne geldi biliyor musun? Bugün hamama gittim. Giderken de eşeği yanımda göturdüm. Meğer hamamcı eşeği değiştirmiş. Şimdi ne yapacağız?” demiş. Adam:

“Ben sana hamama giderken eşeği götürme demedim mi?” demiş.

Adam epeyce bir zaman düşünmüş. Sonra Karga Ağası'nın yanına gitmeye karar vermiş. Kalkmış Karga Ağası'nın yanına gitmiş. Ona başına gelenleri anlatmış. Karga Ağası bu sefer ona bir sofraya vermiş:

“Bu sofrayı al. Acıktığım zaman sofrayı yere ser. İçinde bir kırbaç var. O kırbacı alıp sofraya vur ve ‘Bana rızkımı ver!’ de. O zaman sofraya türlü çeşitli yemekle dolar.” demiş.

Adam sofrayı almış, sevinçle yola çıkmış. Eve gelir gelmez sofrayı yere sermiş. Sonra da elindeki kırbacı sofraya vurarak “Bana rızkımı ver!” demiş. O anda sofranın üstü yiyeceklerle dolmuş. Bunları karısıyla beraber yemiş. Sonra da dönüp karısına:

“Sakın bu sofrayı bir yere götürme! Eşekten olduğumuz gibi bundan da oluruz.” demiş.

Karısı da:

“Herif ben deli miyim? Sen hiç merak etme, onu bir yere götürmem.” demiş.

Derken aradan günler geçmiş. Kadın bir gün padişahın hanımının ve kızlarının topluca hasbahçede yemek yiyip eğleneceklerini duymuş. Kendi kendine:

“Ben bu sofrayı oraya götürüp üzerini donatsam padişahın hanımı da kızları da orada bulunan herkes de o yemeklerden yer. Hem de benim soframın marifetini görürler.” demiş.

Kadın günü gelince sofrayı yanına almış, oraya gitmiş. Elindeki sofrayı orada bulunan bir adama teslim etmiş. Meğer bu adam, eşeği teslim ettiği hamamcı değil miymiş! Onu hiç tanıyamamış. Adama:

“Amca, al bu sofraya sana emanet. Sakın ola yere serip içindeki kırbacı vurarak ‘Bana rızkımı ver!’ deme.” diye tembih etmiş.

Kadınların kendi aralarında eğlenceye dalmalarını fırsat bilen adam sofrayı yere sermiş. İçindeki kırbacı alıp “Bana rızkımı ver!” diye sofraya birkaç kere vurmuş. Sofranın üstü türlü türlü yiyeceklerle dolmuş. Adam sofrayı almış, yerine başka bir sofraya koymuş.

Kadın eğlenceden dönmüş, sofrayı da alıp eve gelmiş. Akşam sofrayı serince üstüne yiyecekler dolmamış. Olup biteni anlamış ama iş işten geçmiş bir kere. Bunu da kocasına anlatmış. Kocasısı:

“Ben sana sofrayı hiçbir yere götürme demedim mi? Niye götürdün?” demiş.

Adam yine derin derin düşünmüş. Karga Ağası’nın yanına gitmiş. Başından geçenleri ağaya anlatmış. Karga Ağası bu sefer adama bir tokmak vermiş. Demiş ki:

“Bu tokmak kimin elinde ise sen tokmağa ‘Vur!’ dersin tokmak vurmaya başlar.” demiş.

Adam, tokmağı eve götürüp saklamış. Daha önce kadından eşeği ve sofrayı alan adam bu sefer de tokmağın peşine düşmüş. Gizlice eve girmiş, tokmağı almış. O tokmağı çalarken adam görmüş. Hemen tokmağa “Vur!” diye seslenmiş.

Tokmak, adamın tepesine tepesine vurmaya başlamış. Bunun üstüne hırsızlık yapan adam aman dileyip yalvarmaya başlamış. “Bu tokmağın sahibi kim? Allah aşkına gelip bunu durdursun.” diye bağırması.

Adam gelip karşısına durmuş:

“Bu tokmağı durdururum ama sen de bana eşeğimi, soframı vereceksin.” demiş.

Hamamcı bunu kabul etmiş. Adam da tokmağı durdurmuş. O da gidip eşeği de sofrayı da adama getirmiş. Böylece adam hem eşeğine hem de sofrasına kavuşmuş.

Gökten üç elma düşmüş; biri masalı anlatanın, biri dinleyenin, biri de kimin muradı varsa onun başına...

KİTAP OKUYAN AYI

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde uzak diyarlarda bir orman varmış. Bu ormanda bir ayı yaşarmış. Ayı dağda, ormanda gezer; armudu, balı sezer. Et bulur, ot bulur; yutar hapur hupur. Bizim tonton ayıcık yemez abur cubur. Ayı ormanda gezedursun bir de bu ülkenin padişahı varmış. Adamın biri, padişaha karşı büyük bir suç işlemiş. Padişah da bu adamı yanına çağırarak:

“Senin suçunu bir şartla affederim. Ya hayvanlardan birine kitap okumayı öğretecek ve bunu bana göstereceksin ya da bu diyardan gideceksin.” demiş.

Bu sözleri işiten adam, kara kara düşünmeye başlamış. Sonunda ormana gidip bizim tonton ayıcığı yakalayarak evine getirmiş. Ayının karnı her acıktığında bir kitabın sayfaları arasına yerleştirdiği armutları ayının önüne koymuş. Ayı da armudu yemek için kitap sayfalarını tek tek açmak zorunda kalmış. Günler haftaları, haftalar ayları kovalamış. Adam önde ayı arkada çıkmışlar yola. Az gitmişler uz gitmişler dere tepe düz gitmişler. Sonunda padişahın sarayına varmışlar. Padişah, merakla bekleyen halkın huzurunda adama:

“Şartımı yerine getirdin mi?” diye sormuş.

Adam:

“Getirdim efendim.” demiş.

Daha sonra adam, ayıyı padişahın huzuruna getirerek yanına bir kitap koymuş. Sayfalar arasında armudun olduğunu zanneden ayı, armudu bulamadıkça homurdana homurdana kitabın sayfalarını teker teker çevirmiş. Hayretten ağzı bir karış açık kalan padişah adama dönerek:

“Bu ne yapıyor?” diye sormuş.

Adam da:

“Padişahım, ayı kendisini kitap okumaya öyle vermiş ki ne hâle geldiğinin o bile farkında değil.” demiş. Padişah ayının hâline gülmüş, adama da acımış ve onu affetmiş. Cezadan kurtulan adam da tonton ayıcığa bir sepet armut verip onu ormana bırakmış.

ÇİĞDEM ÇİÇEĞİ İLE PADİŞAHIN OĞLU

Bir varmış, bir yokmuş. Vaktin birinde bir padişah varmış. Bu padişahın üç de oğlu varmış. İnsan değil mi, padişah bir gün hastalanmış, yatağa düşmüş, günden güne ağırlaşmış, artık ömrünün sonuna geldiğini anlamış. Vasiyette bulunmak üzere çocuklarını çağırıp onlara “Ben öldükten sonra büyük oğlum padişah olsun. Canı istediği vakit avlanmaya çıksın ama ormanda bir üç yol ağzına geldiğinde soldaki yolu tutsun, sağdakine ya da ortadakine sapmasın.” demiş.

Bunları söyledikten bir iki gün sonra da ecel yetişmiş, padişah ölmüş. Çocuklar üzüntü içinde ağlayıp sızlasalar da babalarının vasiyetini yerine getirip ağabeylerini tahta geçirmiş, padişah yapmışlar. Aradan bir zaman geçmiş. Padişahın bir gün canı sıkılmış, ava gitmeye karar vermiş. Atına binmiş, yanına başvezirini alıp yola çıkmış.

Bunlar gide gide o üç yol ağzına gelmişler. Padişah, babasının söylediklerini hatırlayıp bir merakla kapılmış. Yanındaki vezirine “Ey lala, acaba babam niçin soldaki yola sapmamızı tembih etmişti? Öteki yollardan birine sapsak ne olur ki?” diye sormuş. Vezir “Sakın gitme! Elbet babanın bildiği bir şey vardır. Bakarsın başına bir kaza gelir, etme eyleme.” diyerek onu bırakmak istememiş ama padişah laf dinlememiş. Veziri orada bırakıp atını sürmüş. Kendi başına, babasının gitme dediği yolda ilerlemiş.

Biraz gitmiş bakmış ki yol kenarında otların, çimenlerin arasında sarı bir çiğdem çiçeği açmış. Çiğdem böyle vakitsiz açtığını görünce “Dur şunu koparayım.” diyerek atını çiğdeme doğru sürmüş ama çiğdeme bir türlü yaklaşamadığını görmüş. Padişah atını sürdükçe çiğdem uzaklaşmış. Çiğdem önde padişah arkada, gide gide epeyce yol gitmişler. O sırada padişah bir mağaranın önüne gelmiş olduğunu fark etmiş. Bakmış ki bir kazan pilav sıcak sıcak orada duruyor. Karnı acıkmış olduğundan “Çiğdemi koparamadım. Bari şu pilavdan birkaç lokma yiyeyim.” diyerek atından inmiş. Tam pilav kazanına kaşığı sokarken mağaradan bir ayı çıkıp “Ey Âdemoğlu, selamdan evvel kelim olmaz. Gel önce seninle bir güreşelim. Sonra pilavı yersin.” demiş.

Padişah da ne yapsın, ayıyla güreşmeye başlamış. Bunlar kıyasıya güreş ederken en sonunda ayı baskın çıkmış. Padişah olan çocuk pes etmiş. At da oradan kişneyerek kaçmış.

Yol ağzında beklemekte olan vezir bakmış ki Padişah olan çocuktan bir haber yok. Ne gelen var ne giden. Dönmüş saraya gelmiş. Olup bitenleri ortanca ile küçük çocuğa anlatmış. Onlar da bir süre ağabeylerini beklemişler ama gelmediğini görüp ortanca kardeşin tahta geçmesine karar vermişler.

Aradan bir zaman geçtikten sonra günün birinde bu ortanca çocuk da ava çıkmak istemiş, yanına vezirini alıp yola koyulmuş. Gide gide bunlar da o üç yol ağzına gelmişler. Çocuk, babasının vasiyetini aklına getirirse de yine kendi bildiğini okumuş. “Ben de aynı yola gideyim, bakayım ağabeyime ne oldu?” diyerek, atını ağabeyinin gittiği yola sürmüş.

Bunun da önüne bir çiğdem çiçeği çıkmış. Bu da çiğdemi koparmaya kalkıştıkça çiğdem uzaklaşmış. Gide gide pilav kazanının başına gelmiş. O da ağabeyi gibi acıkmış olduğundan pilav kazanına yaklaşmış. Tam o sırada ayı ortaya çıkıp “Ey Âdemoğlu, evvel selam sonra kelam, gel seninle önce bir güreşelim. Sonra pilavı yersin.” diyerek ortanca çocukla güreşe tutuşmuş. Bunlar kıyasıya mücadele etmişler ancak sonunda ayı, ortanca çocuğun sırtını yere getirmiş. At da kişneyerek kaçmış ve öbür atın yanına gitmiş.

Beri tarafta vezir, üç yol ağzında çocuğu beklese de bakmış ki gelen giden yok “Buna da bir hâl olmuştur.” diyerek saraya gelmiş. Hem büyük hem de ortanca çocuğun gittikleri yoldan geri dönmedikleri görülünce bu sefer de küçük çocuğu tahta geçirip padişah yapmışlar.

Küçük çocuk da bir süre sonra ağabeyleri gibi yanına vezirini alıp yola çıkmış. Gide gide üç yol ağzına varmışlar. Küçük çocuk, ağabeylerinin gittiği yola sapmak istese de vezir “Ağabeylerinin ikisi de gittikleri yoldan geri dönmediler. Sen de gidersen bize kim padişahlık eder?” diyerek onu vazgeçirmeye çalışmış ama o “İlle de gideceğim. Hem ağabeylerimi arar hem de bu yolda ne varmış görürüm.” diye dayatmış, veziri dinlemeyip atını sürmüştü.

Gide gide epeyce yol gitmiş. Demeye kalmaz, atların kişnemeleri kulağına çalınmış. Küçük çocuk, ağabeylerinin buraya yakın bir yerde olduklarını anlamış. Anlamış ama bunun da gözüne bir çiğdem çiçeği ilişmiş. Bu da ne bilsin, çiğdemi koparmaya çalışmış. Çocuk gittikçe çiğdem gitmiş, çocuk da yakalayacağım diye bunun peşine düşmüş, gide gide en sonunda pilav kazanının yanına gelmiş.

Küçük çocuk, pilav kazanını görünce “Aman karnım acıktı. Çiğdemi de koparamadım. Bari şu pilavla karnımı doyurayım.” diyerek attan inmiş, kazanın başına geçmiş. Kaşığı tam pilava daldıracağı sırada mağaradan ayı çıkarak “Şehzadem, selamdan evvel kelam olmaz. Gel seninle yiğitçe bir cenk edelim de ondan sonra pilavı ye, helal olsun.” deyince bunlar yaka paça tutuşmuşlar, güreşmeye başlamışlar.

Meğerse bu şehzadenin bildiği tılsımlı bir dua varmış. Bunu okuyunca ayının dermanı kesilmiş, gücü kuvveti yetmez olmuş. Şehzade de ayıyı tuttuğu gibi yere çalmış.

Bakmış ki çiğdem hâlâ orada duruyor. Eğilip çiğdemi koparmış, kavuğunun arasına sokmuş. Atına atlamış, ağabeylerinin izini sürüp ayının onları kapattığı yerden kurtarmış. Bunlar oradan kalkıp saraya gelmişler. Bu yiğit delikanlı kavuğundan çiğdemi çıkarmış, bir bardağın içine koymuş. Bardağı da suyla doldurup rafın üzerine bırakmış, sonra da yatıp uyumuştü.

Meğer bu padişahın bir âdeti varmış. Her gece yattığı vakit, hizmetçiler bunun başucuna lokum, şerbet, altın şamdan, bir de ayakucuna gümüş şamdan koyarlar ve bu şamdanları yakarlarmış.

Padişah uyuduktan sonra gece yarısı çiğdem bardaktan çıkıp silkinmiş. Öyle bir kız olmuş ki eşi emsali bir yerde bulunmaz. Öyle bir civan ki bakmaya doyulmaz. Her gece gelip padişahın lokumlarını yer, şerbetini içer, başucundaki altın şamdanı ayakucuna, ayakucundaki gümüş şamdanı da başucuna koyar, padişahı da iki yanağından öperek yine çiğdem kılığına girermiş.

Neyse, uzatmayalım mestaneyi, çatlatalım kestaneyi. Padişah o günün akşamı yatarken uyumamak için parmağını tire ile bağlayıp sıkmış. Bunun acısıyla da uyumamış.

Her zamanki gibi lokumlar, şerbetler de hazırlanmış olduğundan çiğdem bardaktan dışarıya çıkmış. Bir silkelenip kız kılığına girmiş. Padişah uyumayıp uyur gibi yaptığından bunu görmüş ama kız için farkına varmamış. Padişah için hazırlanmış olan lokumları yemiş, şerbeti içmiş, şamdanların yerini değiştirmiş. Sonra da padişahın yanaklarından öpeyim derken yakayı ele vermiş. Padişah gözlerini açıp kızı bileğinden kavramış.

Meğer bu bir peri kızı imiş. Padişaha “Aman beni bırak.” diye yalvarıp yakarsa da padişah ömründe hiç bu kadar güzel bir kız görmediği için onu hazır yakalamışken bir daha elinden kaçırmak istememiş. Hemen varıp bardağın içindeki çiğdemi eline aldığı gibi parça parça etmiş. Böylece tılsımı bozulan kız bir daha çiğdem kılığına giremeyip padişahın yanında kalmış.

Bunlar birbirlerini öyle sevmiş, birbirlerine öyle âşık olmuşlar ki iki cihan bir araya gelse ayrılmamaya karar vermişler. Kırk gün kırk gece düğün edip muratlarına ermişler.

HEDİK İLE MİDİK

Bir varmış, bir yokmuş. Hedik ile Midik adında çift varmış. Bunların bir de kızları varmış. Kızları evliymiş ve başka bir köyde yaşıyormuş. Kızlarının köyü çok uzaklardaymış. Bunlar bir gün kızlarının yanına gitmeye karar vermişler. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler. Sonunda kızlarının evine varmışlar.

Hedik ile Midik, kızlarıyla hasret gidermiş. Akşam olmuş, artık bunlar yatacaklarmış. Kızın kazları ve kazların kaldığı bir kulübe varmış. Kız annesiyle babasının yatağını bu kazların kulübesine sermiş. Hedik ile Midik kazların içinde yatıyorlarmış. Kazlar, gagalarıyla sırtlarını kaşıyorlarmış. Bunu gören Hedik, kocasına “Kalk da şu kazları yıkayalım. Kızın kazları yıkamaya fırsatı olmamış. Kazların sırtları bitlenmiş. Sen su getir.” demiş.

Midik, su getirmiş. Bunlar suyu kaynatmışlar ve kazları kaynar suya bandırıp bandırıp çıkarmışlar. Sabah olmuş, kız yanlarına gelmiş “Anam, babam ne yatıyorsunuz? Karnınız acıkmadı mı sizin?” demiş. Daha sonra kız bakmış ki kazların hepsi ölmüş. “Etme, anam babam! Siz bu kazlara ne yaptınız?” demiş. Bunlar cevap vermişler: “Ne yapalım kızım! Sen bu kazları hiç yıkamamışsın, kazlar bitlenmiş. Biz de onları yıkadık.”

Yine akşam olmuş. Kız bu kez de onların yataklarını tahıl ambarının üzerine sermiş. Hedik ile Midik yine uyuyamamışlar. Hedik, kocasına “Kızın hamur yoğurmaya fırsatı olmamış ve ekmek yapamamış. Şimdi onun ekmeği yoktur. Sen git su getir, ben de hamur yoğurayım. Yarın kıza ekmek yaparız.” demiş.

Bunlar gece sabaha kadar hamur yoğurmuşlar. Ambarda hiç buğday ve un kalmamış. Sabah olmuş, kız yine yanlarına gelmiş “Anam, babam ne yatıyorsunuz? Karnınız acıkmadı mı sizin?” demiş.

Kız bakmış ki ambarda ne buğday ne de un kalmış. Annesiyle babası buğdayın ve unun hepsini bitirmiş. Unların hepsi ekmek olmuş. Hedik ile Midik ekmeğin fazlasını köylüye dağıtmış.

Kız, ertesi akşam da Hedik ile Midik’in yatağını keçilerin ahırına sermiş. Hedik, kocasına “Herif, kalk! Keçilerin ağızlarından sakızlarını alalım. Yazık! Ağızları yorulmuştur.” demiş. Hâlbuki keçiler geviş getiriyormuş. Bunlar keçilerin ağızlarından gevişlerini almışlar. Bunlar böyle yapınca keçilerin ağızları yamulmuş. Sabah kız gelmiş, bakmış ki keçilerin ağızları yamulmuş. Kızın sabrı taşma noktasına gelmiş ama misafirdirler deyip anasına babasına bir şey diyememiş.

Ertesi gün Hedik ile Midik bir çömlek katran bulmuşlar. Katranı kına zannetmişler. Katranı ellerine sürmüşler. Katran yataklarına da bulaşmış. Hedik ile Midik katranla birbirlerine yapışmışlar. Bunlar yataklarını da kirletmişler. Sabah olmuş, kız yanlarına gelmiş ve bütün bunları görmüş. Bunları birbirlerinden zorlukla ayırmış. Hem kadının hem de kocasının artık tahammülü kalmamış. Karı koca kafa kafaya vermiş düşünmüşler, kızsalar ana baba hakkıdır, deyip sabır yolunu seçmişler. Sabrın sonu selamet, Hedik ile Midik ertesi gün evlerine dönmeye karar vermişler. Kızları ve damatlarıyla vedalaşıp düşmüşler yola.

Hedik ile Midik aslında hem kızlarının hem de damatlarının sabırlarını sınamışlar. İkisi de ana baba hakkına riayet ettiği için sevinip mutlu olmuşlar. Onlara da bu sınavı geçtikleri bir hediye bırakmışlar. Kızlarının ve damatlarının yastıklarının altına bir kese altın koyup ayrılmışlar. Hediye bulan karı koca analarının ve babalarının maksadını anlayıp mutlu olmuşlar. Bir ömür mutlu yaşayıp gitmişler.

NARDANIYE HANIM

Bir zamanlar şırıl şırıl akan derelerin geçtiği, nergislerin çiğdemlerin açtığı yemyeşil bir köyde sarmaşıklarla kaplı, iki katlı cumbalı bir konakta Nardaniye ile babası yaşarmış. Nardaniye; güzelliği dillere destan, aydan arı, sudan duru, mutlu bir genç kızmış. Ancak Nardaniye, küçük yaşta annesini kaybetmiş. Bir gün babası hem kızına hem de kendine yoldaş olsun diye evlenmeye karar vermiş. Bunun için de Nardaniye'ye danışmış. Nardaniye'nin aklına zaten babasıyla evlenmek istediğini belli eden dikiş hocası gelmiş. Babasının yalnızlığına üzülen Nardaniye, dikiş hocasının iyi bir kadın olduğunu söylemiş ve Nardaniye'nin babasıyla dikiş hocası evlenmişler.

Ancak bu dikiş hocası iyi bir kadın gibi görünse de gerçekte içten içe Nardaniye'nin güzelliğini kıskanmış. Sürekli "Nasıl etsem de bu kızdan kurtulsam?" diye düşünürmüş. Sonunda aklına kötü bir fikir gelmiş. Kocasına "Nardaniye evde çok sıkılıyor. Köy kızları ormana gezmeye gideceklermiş. Onlarla beraber gitsin." demiş. Babası izin verince Nardaniye'ye bu güzel haberi verip "Kızım sen git. Ben sana arkandan yemek getiririm." demiş. Nardaniye büyük bir sevinçle atına atladığı gibi ormana doğru gitmiş ve kızlarla buluşmuş. Bu sırada kadın Nardaniye'yi çok kıskandığını kocasına söylemiş ve "Bu evden ya Nardaniye gidecek ya da ben gideceğim. Onu uzak bir yere bırak" demiş.

Kızından da karısından da vazgeçemeyen adam sonunda yeniden bir kızım olur diye düşünerek Nardaniye'nin yanına gitmek üzere ormana doğru yola çıkmış. Sonunda Nardaniye'nin yanına ulaşmış ve ona "Haydi seni karşıdaki dağın uzak köşelerine doğru gezmeye götürüyüm" demiş. Birlikte bir dağın tepesine çıkmışlar. Orada bir kavak ağacının altına oturmuşlar. Babası "Kızım yoruldun yat dizime de sana ninni söyleyeyim, uyu." demiş. Bey başlamış ninni söylemeye. Nardaniye tam uyuduğu sırada babası bir kamışın içine bir arı koymuş. Kamışı başucuna asmış ve usulca bırakıp gitmiş. Arı kamış içinde vızıldadıkça kız da babası ninni söylüyor sanırmış.

Uyandığında bir sağına bakmış, bir soluna bakmış ki babası yok. Bütün bunların üvey annesinin tuzağı olduğunu anlamış. Başlamış dağdan aşağı inmeye, sonunda bir dere kenarına inmiş. Ancak yine de kimseyi bulamamış, başlamış ağlamaya. Öyle ağlamış ki Nardaniye'nin sesini bütün kurtlar kuşlar duymuş. Sonra birden kanatlarıyla ışık saçan bir kuş gelmiş yanına. Kuşu gören Nardaniye ağlamayı bırakıp takılmış peşine. Kuş gitmiş Nardaniye gitmiş, kuş gitmiş Nardaniye gitmiş ta ki bir mağaranın yanına geldiklerinde o ıslıl kuş kayboluvermiş. Nardaniye nereye geldiğini anlamaya çalışmış. Bir de bakmış ki ne görsün! Burası kırk haramilerin yaşadığı yermiş. Şuraya gideyim de belki beni alırlar demiş ve ürkerek mağaranın kapısından içeriye girmiş. Kızı gören haramiler: "Senin burada işin ne?" diye sormuşlar. Kız başından geçenleri bir bir anlatmış ve haramilerden yatacak yer istemiş. Haramiler bakmışlar ki dünya güzeli bir kız, yüzüne bakmaya kıyılmaz, kıza "Sen şurada biraz otur biz düşünelim" demişler. Kırkı da bir odaya girmişler ve konuşmaya başlamışlar. Sonunda Nardaniye'ye "Sen bizim dünya ahret kardeşimiz ol. Biz getirelim sen pişir." demişler.

Nardaniye yalnız kalmayacağı için çok sevinmiş. Onlar orada mutlu mesut yaşayıp dursunlar biz gelelim üvey anneye.

Analık, Nardaniye'nin öldüğünü düşündüğü için dünyadaki tek güzelin kendisi olduğunu düşünürmüş. Ay doğmuş, ayın on beşi. Kadın çıkmış ayın karşısına. "Ayım ayım sen mi güzel ben mi güzel?" diye sormuş. Ay da demiş ki "Ne sen güzel ne ben güzel, ille de Nardaniye Hanım güzel." Üvey anne bu cevaba inanmamış, çok sinirlenmiş. Nasıl olur bu kız hâlâ yaşıyor mu diye haykırmış. Ne yapsam diye düşünürken yine aklına bir kötülük gelmiş. Gitmiş kocasına:

"Aman kocacığım, yavrucağızı nerelere bırakmışsın? Aç mıdır susuz mudur gidip arayayım." demiş. Adamcağızın da o gün bugün iki gözü iki çeşme kızının derdinden ağlar dururmuş. Karısının bu düşüncesini sevinçle karşılamış. Karısına Nardaniye'yi bıraktığı dağı göstermiş. Kadın az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. En sonunda Nardaniye'yi kırk haramilerin mağarasında bulmuş. Onun yanına yaklaşabilmek için yüzünü gözünü örtmüş, yaşlı bir kadın kılığına girmiş. Elindeki zehirli kirazlarla çalmış Nardaniye'nin kapısını ve demiş ki "A güzel kız, can kız, baldan tatlı kirazlar satarım. Almak istemez misin?" Nardaniye kirazdan almış. Penceresinin önünde kırk tane kuşu varmış. Kuşlar başlamış cıkcık ötmeye. Nardaniye de kuşların kiraz istediğini düşünüp her birine kiraz vermiş. Derken sepette kiraz kalmamış. Kız bir de bakmış ki kirazı yiyen kuşlar bir bir ölmüş. Bunun üzerine Nardaniye başlamış ağlamaya. Haramiler gelmiş ve kızın bu hâlini görünce "Sana ne oldu kardeşim?" demişler. Nardaniye de "Ah kuşlarım öldü, kiraz aldım kuşlara verdim. Hepsi kirazlardan yedi ve öldü." demiş. Kırk haramiler "Sen sağ ol kardeş. Ama bundan sonra sakın ola ki kapıdan geçen kimseden bir şey alma. Ya sen ölseydin ne yapardık biz?" demişler.

Aradan bir ay geçmiş, yeni ay doğmuş. Analık ayın karşısına geçip yine "Ayım ayım sen mi güzel ben mi güzel?" demiş. Ay da yeniden "Ne sen güzel ne de ben güzel, ille de Nardaniye Hanım güzel" demiş. Bunu duyan analık yine çok sinirlenmiş ve "Nasıl kurtulabilirim bu kızdan?" diye düşünmüş. Sonra aklına bir fikir gelmiş ve yeşil küpüne binmiş. Kamçısını da alarak gelip kırk haramilerin mağarasının önüne inmiş. Nardaniye açmış kapıyı bir de ne görsün yaşlı bir kadının elinde kıpkırmızı narlar. Hepsi de öyle güzel görünüyormuş ki canı çekmiş Nardaniye'nin ve kadından birkaç nar almış. Üvey anne bu sefer amacına ulaştığını düşünerek hemen uzaklaşmış oradan. Nardaniye narları soymuş ve ağzına atmış. Birkaç lokmadan sonra yere yığılmış. Meğerse bu narlar zehirliymiş. Akşam işlerini bitiren haramiler gelmişler ama bir ne görsünler! Nardaniye yerde uzanmış yatıyor. Haramiler biricik kardeşlerini gömmeye kıyamadıkları için ona altından bir tabut yaptırmışlar ve bu tabutu her yere taşımışlar.

Günler bir bir geçmiş. Kırk haramiler yine tabutla birlikte giderken padişahın oğlu onları görmüş ve haramilere sormuş: "Ben size kaç kere rastladıysam hep bu tabutla gördüm, bunu neden taşıyorsunuz?" Haramiler ise "Biz kırk erkek kardeşiz. Bir tane bacımız vardı, o öldü. Biz de onu toprağa koymaya kıyamadık." demişler.

Şehzade tabutun içinde nasıl birinin olduğunu merak etmiş ve onlara tabutu gömmeyeceğine söz verip tabutu kendisine vermelerini istemiş. Kırk haramiler de tabutu kardeşlerini daha iyi koruyacağını düşündükleri için padişahın oğluna vermişler. Şehzade almış götürmüş tabutu sarayındaki odasına. Bir süre korkarak içerisine bakmamış. Bir gün bakmamış, iki gün bakmamış, üç gün bakmamış ama meraktan da ne edeceğini şaşırılmış. Günler sonra dayanamayıp açmış tabutu. Açmış açmasına ama bir de ne görsün. Karşısında mum gibi sararmış ama güzelliğinden zerre kaybetmemiş, aydan arı sudan duru güzel bir kız. Bu kızı görür görmez aşk ateşi yüreğinde yanmaya başlamış. Hemen saraydaki ağzı dualı hocasını çağırmış. Hocası gelmiş. Kıza ne olduğunu anlamak için yan çevirir çevirmez Nardaniye'nin boğazına takılan nar tanesi ağzından fırlayıvermiş. Kendine gelen Nardaniye karşısında Şehzadeyi görünce onun da kıpır kıpır olmuş yüreği. Şehzade sevincinden çılgına dönmüş. Hemen kırk haramilere haber göndermiş. Onlar da gelmişler, kardeşlerinin uyandığını görünce ortalığı bayram yerine çevirmişler.

Şehzade ile Nardaniye'nin kırk gün kırk gece düğünü yapılmış. Şehzade, Nardaniye'nin babasını getirtmiş ve ona her şeyi anlatmış. Duyduklarına inanamayan baba, kızını dağ başına bıraktığı için çok üzölmüş. Nardaniye'yi görünce baba kız birbirlerinin boynuna atılmış ve hasret gidermişler. Şehzadenin askerleri analığı getirmişler. Demişler ki "Kırk satır mı istersin kırk katır mı?" Kötü kalpli analık da "Kırk satır düşman başına, kırk katır verin de sılama gideyim." demiş. O vakit kadını kırk katırın kuyruğuna bağlamış kırkına bir kamçı vurmuşlar. Kötü kalpli analık da yaptıklarının cezasını bulmuş.

LİMON KIZ

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, pireler berber, develer tellal, eşekler hamal iken bir padişahın genç bir oğlu varmış. Bu padişahın oğlu iki çeşme yaptırmış. Birisinden bal, öbüründen de yağ akarmış. Bir gün yaşlı bir kadın tabağıyla yağ almış. Tam eve gideceği sırada padişahın oğlu farkında olmadan tabağa dokunmuş, tabak düşmüş ve kırılmış. Yaşlı kadın bunun üzerine “İnşallah limon kızı bulamazsın.” demiş.

Padişahın oğlu bu limon kızı merak etmiş. Bir gün babasından izin alarak aramaya çıkmış. Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Yolda yaşlı bir adama rastlamış. Sormuş:

“Limon kızı nasıl bulabilirim?”

Yaşlı adam cevap vermiş:

“Gide gide güllere rastlayacaksın. Gülleri önce sula, sonra ise kokla. Yola devam et, karşına at ile köpek çıkar. Köpeğin önündeki samanı ata ver, atın önündeki eti de köpeğe ver. Yine yola devam et. Yoluna iki kapı çıkar. Kapının bir tanesi açık, öbürü kapalıdır. Açık olanı kapat, kapalı olanı aç.”

Padişahın oğlu yaşlı adamın verdiği öğütleri teker teker dinlemiş ve tekrar yola koyulmuş. Gide gide bir gül topluluğuna rastlamış. Gülleri önce sulamış sonra da koklamış. Ardından karşısına at ile köpek çıkmış. Köpeğin önündeki samanı ata, atın önündeki eti de köpeğe vermiş. Bu sefer karşısına iki kapı çıkmış. Açık olanı kapamış, kapalı olanı da açmış. Bir de bakmış ki önünde koskoca bir saray. Sarayın önündeki bahçede bir limon ağacı var. Bu ağaçta da üç limon var. Oğlan hemen koşarak bu limonları koparıp kaçmaya başlamış. Orada bulunan bir dev, oğlanın bu limonları kopardığını görmüş ve peşine düşmüş. Oğlanı yakalayamayacağını anlayınca açık kapıya “Ne olur sen şu adamı yakala.” demiş. Kapı da “Ben yıllardır açık durdum, sen hiç ilgilenmedin. Bu adam ise beni kapadı.” diye karşılık vermiş. Dev, açık kapıdan yüz bulamayınca kapalı kapıya “Kapı ne olur sen şu adamı yakala.” demiş. Kapalı kapı da “Sen yıllardır beni kapalı tuttun. Yüzüme bile bakmadın, bu adam ise beni açtı.” demiş.

Dev kapalı kapıdan da yüz bulamayınca köpek ile ata gitmiş. “Ne olur şu adamı bana yakalayın.” demiş. Köpek “Benim önümdeki samanı ata, atın önündeki eti de bana vermedin. O ise bunu yaptı.” diye cevap vermiş. Köpekten de böyle cevap alınca dev, güllere gitmiş. “Güller, güller ne olur şu adamı bana yakalayın.” demiş. Güller “Sen bizi yıllardır sulamadın, hep yağmur suyu ile büyüdük. Sen bizi hiç koklamadın, o ise bizi suladı ve kokladı.” deyip devi dikenleriyle korkutarak kovalamışlar.

Bu esnada padişahın oğlu limonun birini kesmiş ve içinden çok güzel bir kız çıkmış. Bu kız; “su, su” diye bağırmış ama oğlan su bulamamış. Limon solmuş gitmiş. Oğlan ikincisini de kesmiş. İkinci limonun içinden

daha güzel bir kız çıkmış. O da; “su, su” demiş ancak oğlan su bulamadığı için o da solmuş gitmiş. Bu kez üçüncüsünü bir havuzun yanında kesmiş ve hemen suyun içine atmış.

Bu kız diğerlerinden daha da güzelmış, havuzda hem su içmiş hem de büyümüş. Padişahın oğlu bu kızı yüksek bir ağacın tepesine çıkarmış. “Sen burada bekle, ben askerlerimi alıp geleyim.” demiş. Kız ağacın başında dururken havuzun yanına birçok siyah kadın gelmiş. Siyah kızın biri “Güzel kız, oraya nasıl çıktın?” diye sormuş. Limon kız “Merdivenle” demiş.

Siyah kız ağacın başına çıkmış. Limon kız ona padişahın oğluyla evleneceğini söylemiş. Siyah kız limon kızın saçlarını taramak istemiş. Limon kız “Sakin saçlarımın arkasına tarağı değdirme, sonra kuş olup uçup giderim.” demiş.

Siyah kız saçının arkasına tarağı vurunca kız kuş olup uçmuş. Padişahın oğlu gelince kıza neden böyle siyahlaştığını sormuş. O da güneşte kaldığından böyle karardığını söylemiş. Padişahın oğlu kızı alıp memleketine götürmüş ve siyah kızla evlenmiş.

Düğünden hemen sonra bir kuş gelmiş. Siyah kız kuşu tanımış ve onu avcılara yakalatmış. Kuşun kanadından kopan bir tüy yere düşünce orada Limon Kız tekrar ortaya çıkmış. Padişahın oğlu hemen kızı tanımış. Siyah kızın yalanı ortaya çıkınca padişahın oğlu onu kovmuş. Limon kızla kırk gün, kırk gece düğün yaparak evlenmişler, mutlu bir hayat sürmüşler. Gökten üç elma düşmüş, kimin muradı varsa onun başına...

AKILLI İHTİYAR

Eski zamanda bir padişah varmış. O, yetmiş yaşına gelen kişileri “Nasıl olsa işe yaramıyorlar.” deyip başka ülkelere sürgün etmeye zorluyormuş. Bir delikanlının da yetmiş yaşında bir babası varmış. Babasının ülkeden sürgün edilmesini istemediği için onu uzun bir zaman saklamış ve ona bakmış. Bir gün delikanlı, sokakta dolaşip geldikten sonra babasının yanına girmiş. Babası delikanlıya “Nasılsın oğlum, dünyada neler var?” demiş. Delikanlı gördüğünü, işittiğini hepsini anlatmış.

Yine bir gün, delikanlı dönmüş dönmüş ve babasının yanına girmiş. Babası “Neler gördün oğlum, neler işittin?” dermiş babası. “Baba” demiş delikanlı, “Padişah kendi vezirleri ile su kenarına inmiş. Su dibinde parlayıp duran bir mücevher görünüyormuş. Su dibine inip bunu aramışlar, yok. Sudan çıkınca bakmışlar, yine su dibinde parlayıp duruyormuş. Buna çok şaşırılmışlar. Padişahın vezirleri de bunun hikmetini bilmiyormuş.” İhtiyar “Ey oğlum!” demiş, “Orada bir ağaç var mı su kenarında?” Delikanlı “Tam o ağacın etrafında arıyorlar.” demiş.

“O ağacın tepesinde kuş yuvası var mı?”

“Var.”

“Öyleyse o mücevher su dibinde değil, kuş yuvasında olmalı. Suyu onun ışığı düşmüştür.”

Padişahın yakınları sabahleyin kalkıp suyun başına yeniden gidip bakmışlar. Mücevherin su dibinde parlayıp durduğunu görmüşler, suya dalmışlar ama yine yok. Bulamayınca tekrar şaşırarak dönüp gitmişler. Bunlar bulamayınca delikanlı padişahın yanına gitmiş ve “Padişahım, sultanım, ben size bir söz söyleyeceğim. Bu mücevher su dibinde değildir. Su kenarında bir ağaç var, ağacın tepesinde bir yuva var, o yuvada olmalı. Buna çıkıp, bakalım hele.” demiş.

Padişahın tırmanıcıları çokmuş. Hemen ağacın tepesine çıkıp bakmışlar ve kaz yumurtası kadar bir mücevher alıp inmişler. Padişahın akli gitmiş buna. Vezirlerini çok ayıplamış. “Kendiniz, hepiniz de okumuş kişilersiniz. Şu oğlan kadar da aklınız yok.” demiş.

Padişah, delikanlıya sormuş:

“Bunu sana kim öğretti?”

“Kendim bildim.” demiş delikanlı.

Vezirler bu delikanlıya çok öfkelenmiş. Delikanlı kendilerinden üstün çıktı ya şimdi vezirler, onu ne yapıp edip alt etmek isterlermiş. Padişah’a gidip bu işte bir iş olduğunu, delikanlıyı sınamak istediklerini dile getirmişler ve şöyle söylemişler: “Biz ona aygır gösterelim İki de aynı, denk olsun. Ağzını açıp bakmasın, yanına da gelmesin. Hangisinin yaşlı, hangisinin genç olduğunu bakalım bilecek mi?”

“Tamam.” demiş padişah. Delikanlıyı çağırması. “Sabah gelirsin, biz sana şöyle iki aygır göstereceğiz. Sen bunların hangisinin yaşlı, hangisinin genç olduğunu bileceksin.” demiş. Delikanlı çok kaygılanarak “Tamam.” deyip dönüp gitmiş. Dönünce babasının yanına girmiş. “Oğlum, nasılsın?” demiş babası.

“Baba, mücevher senin dediğin gibi kuş yuvasındaydı. Fakat padişah bana bugün şöyle bir soru daha sordu.” deyip derdini anlatmış.

“Ey oğlum! Onun için üzülme, o bir şey değil. Sabaha gidersen, iki aygır getirirler. Onun yaşlısını gencini şuradan anlarsın. Genç aygır uzaktan tozutup tepinip gelir. Yaşlı aygır başını çevirip genç aygıra yol verir.”

Delikanlı sabah kalkmış ve padişahın yanına gitmiş. Vezirleri ile padişah da gelmiş. İki aygır getirtmişler; ikisi de aynı, ikisi de denk. “Bunun hangisi yaşlı, hangisi genç?” demişler delikanlıya.

İki aygır iki taraftan karşı karşıya gelmişler. Genç aygır tozutup gelmiş. Yaşlı aygır başını eğerek yanından geçmiş. Delikanlı “İşte, bu yaşlı aygır, bu genç aygır.” demiş.

İkinci gün oğlanı tekrar sınava tabi tutmuşlar. Direk gibi iki ağaç, bir uzunlukta. İkisi de dümdüz edilip yontulmuş. “Bu ağaçların hangi tarafı ucu, hangi tarafı dibi? Bunu bil.” diyerek bir gün süre vermişler.

Delikanlı çok üzülerek dönüp gitmiş. Dönünce yine babasının yanına girmiş. “Oğlum, bugün neler gördün?”

“Aygırı bildim, baba. Senin dediğin gibi oldu. Bana yine bir iş verdiler. Denk olarak yontulmuş iki ağaç, dışından hiçbir şey anlaşılıyor. Bunun ne tarafının başı, ne tarafının dibi olduğunu bilmemi istiyorlar.” demiş.

“Ey oğlum! Onun için kaygılanma. Sen o ağacı suya salmalarını iste. Suyu salınca uç tarafı azıcık üste kalkar, dip tarafı azıcık batar durur.”

Sabahleyin delikanlı kalkıp gitmiş. Bunun önüne dümdüz edilmiş iki ağaç yontup koymuşlar.

“İşte sana iki ağaç. Ne yont ne de kaldır. Baş tarafın ve dip tarafın hangisi olduğunu bil.”

“Suya salıp bakalım hele!” diye cevap vermiş delikanlı.

Suya salmışlar ki ağacın bir başı batmış, bir başı yukarı kalkmış. Delikanlı “İşte bu ucu, bu da dibidir.” demiş. Padişah çok şaşırılmış. O delikanlıya “Bunu sana kim öğretti?” demiş.

“Kendim bildim.”

“Yok, sen daha çok gençsin, bu işte bir iş var. Güzellikle söylemezsen ben sana söyletmesini bilirim.” deyince, delikanlı çaresiz, gerçeği anlatmış.

“Benim yetmiş yaşında babam var. Ülkeden sürgün etmemeniz için ben onu saklayıp ona bakıyorum. Bana o akıl veriyor.”

Bunun üzerine padişah, hatasını anlatmış. Yeni bir ferman çıkararak ihtiyarların ülkede kalarak tecrübelerini gençlere aktarmalarını istemiş. Delikanlının babasını da başveziri yapmış. İhtiyar, deneyimleriyle padişaha ve ülkenin gençlerine yol göstermiş. Ahali bolluk ve huzur içinde yaşayıp gitmiş.

ALTIN BALTA

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, ben anamın beşiğini tıngır mıngır salları iken çok eski zamanlarda fakir bir adam, karısı ve çocuklarıyla birlikte küçük bir kulübede yaşamış. Günün birinde bu adam, zengin komşusundan baltasını ödünç istemiş. Komşusu da söylene söylene, binbir nazla baltasını ona vermiş. Baltayı alan fakir adam, odun kesmek için yola çıkmış.

Biraz odun kestikten sonra dönmeye hazırlanırken baltanın başı çıkmış. Olacak bu ya, balta değirmeni döndüren suyun içine düşmüş. Fakir adam, ak sakallı, temiz yüzlü ihtiyar değirmencinin yanına gidip baltasını vermesi için yalvarmış. İhtiyar da değirmeni durdurmuş ve sudan altın başlı bir balta çıkararak:

“Baltan bu mu?” diye sormuş.

Fakir adam:

“Hayır bu değil.” diye cevap vermiş.

İhtiyar ikinci defa elini suya sokmuş ve bu sefer gümüş başlı bir balta çıkararak:

“Baltan bu mu?” diye sormuş.

Fakir adam yine:

“Bu değil.” demiş.

Değirmenci üçüncü kez elini suya soktuğunda bu defa kara demir bir balta çıkarmış. O zaman fakir adam:

“Hah, işte bu benim suya düşürdüğüm baltam.” diyerek elini ihtiyara uzatmış. İhtiyar değirmenci onu durdurup:

“Yavrum maddiyatçı değil, temiz kalpli dürüst insanmışsın. Bu yüzden bu baltayı benden hediye olarak al. Bu balta, senin işini görür. Bu balta elinde olduğu sürece korkma, işlerin hep yolunda gider.” demiş ve ona altın baltayı vermiş.

Adam da baltayı alıp eve gitmiş. Evine vardığı günden itibaren çokça çalışmaya başlamış. Meğer altın balta sihirliymiş. Adam baltayı kullandıkça işleri yoluna girmiş, evinde bereket artmış. Gitgide zenginleşmiş ama etrafındaki fakirleri de hiçbir zaman unutmamış. Çok geçmeden konu komşu ondaki bu değişikliği fark etmiş ve bunun sırrını sormuş. Adam da olan biteni anlatmış. Bunları duyan zengin komşusu da kara baltasını alıp odun kesmeye gitmiş. Fakir adamın başına gelenler kendisinin de başına gelsin diye baltasını alıp suya atmış ve değirmencinin yanına varmış. İhtiyar, sudan altın başlı baltayı çıkardığında zengin adam, “İşte bu benim baltam, bu benim baltam.” diyerek baltaya uzanmış. Fakat değirmenci ihtiyar, zengin adamı durdurmuş ve “Bırak baltayı açgözlü hilekâr! İşte senin baltan bu!” diye hiddetle bağırarak ve demir başlı baltasını sudan çıkararak kendisine vermiş.

Zengin adam kös kös evine dönmüş. Fakir adam da dürüstlüğü sayesinde sihirli baltaya kavuşmuş ve zengin olmuş.

Gökten üç elma düşmüş. Biri anlatanın, biri dinleyenin, biri de dürüst kişilerin başına...

ALTMİŞ AKILLI YETMİŞ FİKİRLİ

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde. Develer tellal, pireler bakkal iken. Keçiler berber, ben annemle babamın beşiklerini tıngır mıngır sallarken. Annem kaptı maşayı, babam kaptı domayı... Kaç kaçmaz mısın, kaç kaçmaz mısın? Gittim, gittim... Az gittim, uz gittim, dere tepe düz gittim... Konarak, göçerek, arpa, buğday, lale, sümbül biçerek altı ay bir güz gittim... Bir de arkama baktım ki ne göreyim? Bir iğne boyu yol gitmişim...

Bir varmış, bir yokmuş. Bir kadıncağızın güzel bir kızı varmış. Kız büyümüş evlenme çağına gelmiş. Günlerden bir gün, kadın pencere önünde otururken şık elbiseli, at üzerinde bir yolcu yavaş yavaş geçmeğe başlamış. Adam tam evin önüne geldiği sırada, kadın yüksek sesle kızına seslenmiş:

“Kızım, kızım! Altmış akıllı, yetmiş fikirli, saçı ipek, güzel kızım! Bana bir su getir de içeyim!”

Yolcu bu sözleri işitince evin önünde atından inerek kapıyı çalmış. Kadın, hemen giderek kapıyı açmış. O sırada kızı da yanına gelmiş. Kadın, yolcuya:

“Buyur oğlum ne istiyorsun?”

Yolcu:

“Teyzeciğim, altmış akıllı, yetmiş fikirli kızla evlenmek istiyorum. Kızın da isterse Allah’ın emriyle kızınımla evlenmek istiyorum.”

Kadıncağız bakmış; genç adam, temiz pak, üstü başı düzgün... Kendi kendine, “Kızımı bundan daha iyisine verecek değilim ya” diye düşünmüş. Kızına sormuş, kızı da oğlanı beğenmiş. Bunun üzerine kadın genç adama:

“Hay hay oğlum, kızım da kabul etti.” demiş.

Pek memnun olan delikanlı:

“Teşekkür ederim valideciğim. Yalnız benim dünyada hiç kimsem yok. Tek başıma yaşarım. Eğer izin verirsen gidip çarşıdan yüzüklerimizi getireyim de hemen nişanlanalım, eşimi alıp gideyim.” demiş.

Kadın:

“Hay hay evladım.” demiş. “Sen gelinceye kadar biz de evde hazırlık yapalım.”

Delikanlı çarşıya gittikten sonra ana-kız kolları sıvayarak evi temizleyip düzene koymuşlar. Akşama doğru delikanlı, nişan yüzükleriyle birlikte çarşıdan aldığı hediyelerle eve gelmiş. Komşulara haber vermişler. İki gencin nişanları yapıldıktan sonra da akşama doğru çalgılar, oyuncular getirilmiş, düğün yapılmış.

Ertesi sabah damat, eşini atının arkasına bindirerek kayınvalidesine veda etmiş. Karı koca, evlerine gitmek üzere yola koyulmuşlar. Az gitmişler, uz gitmişler, derelerden tepelerden geçerek dağ başında bir konağın önünde durmuşlar.

Delikanlı “İşte evimiz burası.” demiş. Attan inerek içeriye girmişler. Genç kadın bir de bakmış ki kırk odalı bir konak... Delikanlı cebinden bir sürü anahtar çıkararak karısına uzatmış. “Bunlar, kapımızın kırk bir odasının anahtarıdır.” demiş. “Ben şimdi iş için uzak bir memlekete gidiyorum. Bu anahtarlarla kırk odayı açabilirsin ama sakın kırk birinci odayı açayım deme. Ben kırk güne kadar dönerim.”

Sonra adam “Allah’a ısmarladık.” diyerek gitmiş. Genç kadın koca konakta yapayalnız. Önce üzerine eski bir

entari geçirmiş. Eline de bir süpürge almış. Korku nedir bilmediği için başlamış her tarafı dolaşmaya... Elindeki anahtarlarla odaları birer birer açmaya koyulmuş. Her odada başka bir şey karşılaşıyormuş. Altından, elmastan yapılmış eşyalar, türlü renkte papağanlar, havuzlarda yıkanan peri kızları, küplerle altın paralar, görülmemiş çiçeklerle süslü bahçeler... Daha neler, neler...

Fakat odaların birinde pek çok bal mumu görünce şaşırmış. Önce “Acaba bu ne işe yarar?” diye düşünmüş. Sonra öteki odaları açmaktan vazgeçerek bal mumlarını alıp mutfığa taşımış. Hepsini kazanlara koyup eritmiş. Mumlar donmadan alıp bunlarla kadın heykeli yapmış. Evde bulduğu şalvarı, cepkeni, entariyi buna giydirmiş. Başına da güzel bir yemeni geçirmiş. Adını da “Mum Hala” koymuş.

Sonra Mum Hala’yı alıp bir odaya götürerek yere oturmuş. Önüne de bir nakış gergefi yerleştirmiş. O günden sonra genç kadın, durmadan evi temizlemeye başlamış. Akşama doğru işleri bittiği zaman Mum Hala’nın yanına gidiyormuş. “Mum Halacığım” diyormuş. “Ben bugün odaları temizledim. Yemekler yaptım. Çamaşırları yıkadım.” Böylece her gün Mum Hala ile dertleşiyor, canı hiç sıkılmıyormuş.

Ne ise... Aradan günler gelip geçmiş, kırkıncı gün olmuş. Akşama doğru kocası gelmiş. Konağa girince şaşırmış. Her taraf pırıl pırıl, tertemiz... Yemekler yapılmış, çamaşırlar yıkanmış...

Genç adam “Yahu, bu işleri hep sen mi yaptın? Sen burada yalnız başına korkmadın mı?” demiş. Genç karısı, gülererek “Neden korkayım?” demiş. “Hem ben burada yalnız değilim ki...”

Adam şaşırmış. “Yalnız değil misin?” demiş. “Kim var başka?” Karısı “Gel de göstereyim.” demiş. “Odada Mum Halam var.”

Berberce Mum Hala’nın yanına gitmişler. Kocası önce orada gergef önünde oturan bir kadın görünce şaşırmış. Sonra onun hareket etmediğini fark edince yanına gidip sağına soluna bakmış, mumdan yapılmış bir heykel olduğunu anlar anlamaz kahkahalarla gülmüş.

Sonra karısına dönerek “Sen hakikaten altmış akıllı yetmiş fikirli bir kadınsın.” demiş. Genç adam cesur ve sabırlı olduğu kadar çalışkan ve akıllı da olan karısıyla o günden itibaren mutlu bir hayat sürmeye başlamış.

Onlar ermiş muradına, darısı sizlerin başına. Gökten üç elma düştü. Birisi benim, ikisi de sizin...

AYAĞINA DİKEN BATAN SERÇE

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde; ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken uzak diyarlarda çok güzel bir orman varmış. Bu ormanda tüm hayvanlar neşe içinde yaşamış.

Günlerden bir gün ırmak şırıltılarının arasında küçücük bir serçenin inleyen sesi duyulmuş. Bu minik serçe kırlarda gezinirken ayağına bir diken batmış. Serçe dikenini çıkarmaya çalışmış ancak ne kadar uğraşsa da diken bir türlü çıkmamış. Çaresizce yardım aramaya başlamış. Nihayet ileride bir kulübe görmüş. Kulübenin önünde yaşlı mı yaşlı, tonton mu tonton, al yanaklı, beyaz yaşmaklı bir nine varmış. Nine bağdaş kurmuş, sofranın başında hamur yoğuruyormuş. Yoğurduğu hamuru da yanındaki fırında pişiriyormuş. Etraf mis gibi ekmek kokuyormuş. Bizim serçe inleye inleye ninenin yanına konuvermiş ve:

“Nine nine! Ayağıma diken battı, çıkarır mısın?” diye ayağını uzatmış.

Nine hemen serçeyi nazıkçe avucunun içine almış. Serçenin ayağındaki dikenini dikkatlice çıkarmış. Ayağındaki diken çıkınca serçe derin bir “Ohh!” çekmiş. Nineye teşekkür etmiş ve demiş ki:

“Nine nine! Ayağımdan çıkardığın dikenini sakın atma. Benim biraz işim var. Döndüğümde dikenimi göremezsem şu mis kokan ekmeklerinden birini alıp kaçırım, ona göre!”

Nine, serçeye dikenini saklayacağına dair söz vermiş. Serçe de hızla uçarak uzaklaşmış. Aradan biraz zaman geçince nine “Küçük serçe nasılsa bir daha gelmez. Bu işe yaramaz dikenini de yakayım, gitsin.” demiş kendi kendine ve dikenini ateşe atmış. Ateşte de mis kokulu ekmekleri pişirmeye devam etmiş. Bir süre sonra serçe geri dönmüş.

“Nine nine, ben geldim dikenimi versene.” demiş.

Nine şaşkınlıkla cevaplamış:

“Aaa! Ben sen gelmezsin diye dikenini ateşe attım. Diken senin ne işine yarayacaktı ki?” diye sormuş.

Verilen sözün tutulmadığına sinirlenen serçe, ninenin ekmeklerinden birini alıp kaçmış. Serçe ağzında ekmekle uçup gitmiş. Dağlar tepeler aşmış, çok yorulmuş. Aşağıya baktığında bir yayla görmüş. Çayırlarda koyunlar, kuzular otliyormuş. Çoban da bir ağacın gölgesinde dinleniyormuş. Serçe yavaşça çobanın yanına konuvermiş. Ağzındaki ekmeği güzelce yere bırakmış. Sonra çobana:

“Çoban kardeş, çoban kardeş bu ekmeği sütüne doğra. Ben de az sonra geleceğim. Sakın ben gelmeden yeme. Şayet beni beklemezsen en besili koyununu alır kaçırım.” demiş.

Çoban, serçeye dönmüş ve “Tamam tamam, beklerim.” demiş.

Serçe gittikten sonra çoban, koyunlardan birini sağmış. Sıcacık süte serçenin emanet ettiği ekmeği doğrayıp afiyetle yemiştir. “Nasıl olsa küçücük bir serçe, ekmeği onsuz yesem ne olacak ki?” diye geçirmiş içinden. Aradan biraz zaman geçtikten sonra serçe yine çobanın yanına gelmiş ve seslenmiş:

“Çoban kardeş, çoban kardeş! Ne yaptın ekmeğimi?”

“Yedim.” demiş çoban yere bakarak.

Serçe, çobanın bu hareketine çok kızmış ve onun en besili koyununu alıp kaçmış. Kır bayır demeden uçmuş. En sonunda yorulmuş ve bir düğün evine konmuş. Ağzındaki koyunu yavaşça yere bırakmış ve

düğün sahibine şöyle demiş:

“Koyunumu size emanet ediyorum. Sakın ona bir şey yapmayın. Yoksa gelininizi alır kaçırım.”

Düğün sahibi gülerek:

“Minicik serçeye bak, gelinimizi kaçıracaktı.” diye geçirmiş içinden. Ardından küçük gördüğü serçeye bakarak:

“Tamam tamam, sen git serçe kardeş. Koyunun bize emanet.” demiş.

Ama serçe gider gitmez koyunu kesmiş ve düğüne gelen misafirlere ikram etmiş. Biraz zaman geçtikten sonra serçe düğün evine dönmüş. Bir de ne görsün! Düğün sahibi koyunu kesip herkese yedirmiş.

Serçe bu duruma çok öfkelenmiş. Hemen kanatlanmış ve gelini alıp gökyüzüne yükselmiş. Serçe ağzında gelinle uçup gitmiş. Kırlar bayırlar aşmış, çok susamış. “Bir yerde dinleneyim de su içeyim.” diye düşünmüş. Aşağıda bir çeşme görmüş. Yavaşça aşağı inmiş, ağzındaki gelini yere bırakmış. Çeşmeden su içmeye başlamış. Serçe su içerken kulağına bir türkü sesi gelmiş. “Bu türküyü kim söylüyor böyle dertli dertli?” diye kendi kendine söylenirken oradan geçen davulcuyu görmüş. Serçe, davulcuya:

“Bu gelini sana vereyim. Sen de bana davulunu ver, olur mu?” demiş.

Davulcu, geline bakmak için kafasını çevirince bir de ne görsün? Sevdiği kız tam karşısında gelinlikle duruyor. Meğer kızın da davulcuda gönlü varmış ancak kızın babası kızını fakir birisine vermeye razı olmamış. Davulcu da bu yüzden dertli dertli türkü söylemiş. Serçenin bu teklifi üzerine davulcu ve kız çok mutlu olmuşlar. Davulcu sevinçle elindeki davulu serçeye vermiş. Serçe de davulu alıp köyün minaresine çıkmış ve başlamış çalmaya:

“Dikeni verdim, ekmeği aldım.

Ekmeği verdim, koyunu aldım.

Koyunu verdim, gelini aldım.

Gelini verdim, davulu aldım.

Dambulu dak dak, dambulu dak dak.”

Böylelikle serçe bilmeden sevenleri kavuşturmuş. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine.

BAKLA AĞACI

Bir varmış, bir yokmuş. Vaktiyle bir nine varmış. Bu nine kulübesinde yalnız başına yaşarmış. Bir gün kulübesinin önünü süpürürken bir baklacık bulmuş. Başlamış düşünmeye. “Ben bu baklacığı ne yapayım? Ekmek yapsam olmaz, yesem karnım doymaz. En iyisi ben bunu ekeyim. Baklalarını toplar, yemek yaparım.”

Nine baklacığı kulübesinin bahçesine ekmiş. Birkaç gün sonra baklacık topraktan başını çıkarmış. Çıkarılmış çıkarmasına ya, öyle bir hızla boy atıyormuş ki bir hafta içinde kulübenin boyunu geçivermiş. Baklacık bu hızlı büyümeyle devam etmiş. Bir gün bakmışlar ki baklacık bulutlarla sohbet ediyor.

Baklacığının büyüdüğünü gören nine bir gün demiş ki “Sepetimi alıp biraz bakla toplayayım.”

Sepetini eline almış, çıkmış baklacığın üstüne. Ama ne kadar çıktıysa da bir türlü bakla bulamamış. Bulutlara kadar çıkmış. Bakmış ki orada iki keçi kavga ediyor. Kavgacılar yanına gelmişler. Biri söze başlamış:

“Ben kışım.”

Sonra öbürü söz almış:

“Ben de yazım.”

Derken ikisi birden sormuşlar:

“Söyle bakalım hangimiz daha iyiyiz?”

“Vallahi oğlum, ikiniz de iyisiniz. Kış olmasa yağmur olmaz, ekinler bitmez. Yaz olmasa da ekinler büyümmez. Onun için hem kış hem de yaz iyidir.”

Nineye kış ile yaz birer dağarcık verip yolcu etmişler. Nine aşağıya inince dağarcıklarını açmış. Bakmış ki birinde altın dolu, öbüründe gümüş.

Bir gün otururlarken kötü kalpli, cimri komşusu, ninenin altınlarını görmüş. Nineye bunları nereden aldığını sormuş. O da başına gelenleri bir bir anlatmış. Komşu da kolay yoldan para kazanma umuduyla aynı yolculuğu yapmak istemiş.

Ertesi gün komşu kadın bulutlara kadar çıkmış. Yaz ile kış yine kavga etmekteymişler. Komşu kadını görünce onunla konuşmaya başlamışlar:

“Ben kışım.”

Sonra öbürü söz almış:

“Ben de yazım.”

Derken ikisi birden sormuşlar:

“Söyle bakalım hangimiz daha iyiyiz?”

“Ne yaz iyidir ne de kış. Yaz çok sıcak olur, kış da çok soğuk. Onun için ikiniz de iyi değilsiniz.”

Kış ile yaz, tıpkı nineye verdikleri gibi birer dağarcık da komşusuna vermişler. Ama demişler ki “Bu dağarcıkları karanlık yerde açacaksın. Açtığını da kimseler görmeyecek. Bütün delikleri sıkı sıkı kapatacaksın. Ancak o zaman bunları açabilirsin.”

Aşağıya inen komşu bazı arkadaşlarını yanına alarak evinin fırınına girmiş. Her tarafı kapatmış. Arkadaşlarına da fırının ağzını bir güzel sıvamalarını tembih etmiş.

Komşu kadın fırının karanlığında dağarcıklarını açmış. Ama içlerinden ne altın çıkmış ne de gümüş! Birinden fareler, diğerinden de böcekler çıkmış. Bunu gören kadın hızla kapıya koşmuş ama nafi! Kapı sımsıkı kapalıymış. Kapıyı açmak için zorlamaktan bitap düşmüş ama sonunda kapı açılıvermiş. Kötü kalpli komşu da oradan hızla uzaklaşmış. Bir daha da ondan haber alan olmamış.

BİT HATUN VE PİRE BEY

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer tellal iken, pireler berber iken, ben bağda üzüm bekler, derede odun yükler iken... Bir varmış, bir yokmuş. Dünyanın uzak bir ülkesinde, Bit Hatun ve Pire Bey adında iki arkadaş yaşamış.

Günlerden bir gün Bit Hatun ve Pire Bey, tahtakurusuna misafirlige gitmeye karar vermişler. Bit Hatun ile Pire Bey ırmağın bir kenarında, tahtakurusu ise öbür kenarında oturuyormuş. Bit Hatun ile Pire Bey yola çıkmışlar, ırmak kıyısına varmışlar. Pire Bey hop diye geçmiş karşıya. Pire Bey'in bir sıçrayışta karşıya geçtiğini gören Bit Hatun da şöyle bir gerilip sıçramış karşıya. Sıçradığıyla da ırmağın sularına kapılması bir olmuş. Çırpına çırpına bağırarak Pire Bey'e. Kendisini kurtarması için ondan yardım istemiş. Pire Bey ne yapacağını şaşırarak bir hâlde çalıya koşmuş. Çalıdan çırpı alıp Bit Hatun'a uzatmayı, böylece onu sudan çekerek kurtarmayı düşünmüş.

Pire Bey, çalıya seslenmiş:

“Çalı, bana çırpı ver. Bit Hatun suya düştü, onu kurtaracağım.” demiş.

Çalı, Pire Bey'e:

“Kara kargaya söyle üzerime konup beni rahatsız etmesin. Karga beni rahatsız etmezse ben de sana çırpı veririm.” demiş.

Pire Bey doğruca kargaya gitmiş:

“Karga kardeş ne olur çalıya konma, sen çalıya konmazsan çalı bana çırpı verecek. O çırpıyla Bit Hatun'u sudan kurtaracağım.” demiş.

Karganın karnı açmış ve Pire Bey'e dönerek:

“Ambara söyle, bana buğday versin. Ambar bana buğday verirse ben de çalıya konmam. Çalı sana çırpı verir. Böylece sen de arkadaşını kurtarırın.” demiş.

Pire Bey durur mu? Bir sıçramış, iki sıçramış ambarın yanına varmış. Ambara seslenmiş:

“Ambar, sen kargaya buğday ver, o çalıya konmasın. Çalı da bana çırpı verecek. Bit Hatun suya düştü, onu kurtaracağım.” demiş.

Ambar bu sırada fareye öfkeliymiş. Pire Bey'e dönerek:

“Arsız fareye söyle de bana dadanmasın. Fare bana dadanmazsa kargaya buğday veririm. Karga çalıya konmaz, çalı da sana çırpı verir, sen de çırpıyı arkadaşına uzatır ve onu kurtarırın.” demiş.

Bunun üzerine Pire Bey, fareyi bulmuş:

“Fare kardeş, ambara dadanma ki ambar bana buğday versin. Ben buğdayı kargaya vereyim, karga da çalıya konmasın ki çalı bana çırpı versin. Ben de gidip arkadaşım Bit Hatun'u sudan kurtarayım.” demiş.

Fare korkuyla kafasını çıkartmış deliğinden:

“Huysuz kediye söyle beni kovalamasın. Kedi beni kovalamazsa ben de ambara dadanmam. Ambar kargaya buğday verir. Karga çalıya konmaz. Çalı sana çırpı verir. Sen de Bit Hatun'u kurtarırın.” demiş.

Pire bu sefer kediye gidip yalvarmış:

“Kedi ne olursun, fareyi kovalayıp korkutma. Sen onu korkutmazsan fare ambara dadanmayacak.

Ambar bana buğday verecek. Ben o buğdayı alıp kargaya götüreceğim. Karga çalıya konmayacak. Çalıdan çırpı alıp Bit Hatun'u kurtaracağım." demiş.

Kedi acımış mı Pire Bey'in hâline? Acımamış. Pire Bey'e doğru bakarak:

"O zaman sen bana bir parça peynir getir. Peynirle karnımı doyurursam fareyi kovalamam. Fare ambara dadanmaz. Ambar, kargaya buğday verir. Karga çalıya konmazsa çalı da sana çırpı verir ve Bit Hatun'u kurtarırın." demiş.

Pire Bey, bakkala gitmiş. Bir parça peynir istemiş. Bakkal da ona "Benim sadık bir köpeğim var. Sen de onu rahatsız etmez, kaşındırmazsan ben de sana peyniri veririm." demiş. Pire Bey söz verince bakkal da ona peyniri vermiş.

Pire Bey, peyniri getirip koymuş kedinin önüne. Kedi peyniri bir güzel yemiş. Karnı doyan kedi, fareyi kovalamaktan vazgeçmiş. Bunun üzerine fare de ambara dadanmayınca ambar da söz verdiği gibi kargaya buğday vermiş. Buğdayı alan karga, çalıya konmamış bir daha. Çalı da rahata kavuşunca Pire Bey'e çırpıyı vermiş. En sonunda çırpıyı alan Pire Bey, ırmağa koşmuş. Bir de ne görsün? Pire Bey çalıdan çırpı alıp yetişene kadar ırmağın suları iyice kabarmış ve Bit Hatun artık dayanamaz hâle gelmiş. Pire Bey, hiç düşünmeden ırmağın kıyısına yanaşmış ve elindeki çırpıyı Bit Hatun'a tüm gücüyle uzatmış. Bit Hatun, çırpıya uzanmak istemiş ancak sular o kadar coşkun akıyormuş ki dalgaya kapılıp gitmekten korkuyormuş. Pire Bey son kez var gücüyle çırpıyı ırmağın sularına doğru uzatmış. Bit Hatun da güçlkle zıplayarak çırpının üstüne çıkmış ve sonunda kurtulmuş.

Onlar ermiş muradına, darısı sevdikleri için fedakârlık yapan tüm dostların başına.

CİMRİ İLE CÖMERT

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer top oynarken eski hamam içinde, karıncalar mandalları nallarken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken, karganın hazineci, kuzgunun müezzin olduğu zamanlarda, Cimri ile Cömert adında iki adam varmış. Bu iki arkadaş bir gün yola çıkmışlar. Akşam olunca bir yerde yemek yemek için oturmuşlar. Cimri “Benim yemek çuvalımın ağzı açılmıyor. Senin yiyeceklerinden yiyelim mi?” demiş. “Tamam.” demiş Cömert. Cömert’in azığını bir güzel yemişler.

Bir gün, iki gün derken üçüncü gün Cömert’in azığı bitmiş. Ertesi gün azığını paylaşma sırası Cimri’deymiş. Gece olunca Cimri, Cömert’in uyumasını beklemiş ve sessizce oradan kaçmış. Cömert, sabah olunca bakmış ki Cimri yok. Arkadaşının oyununu geç de olsa anlamış. Cömert, yoluna devam etmiş. Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Sonunda bir ev görmüş. Karnı da iyice acıktığı için ev sahibinden yiyecek istemeye karar vermiş.

Kapıyı tıkladı ama gelen giden olmamış. Kapı da açılmış. Açık kapıdan içeri girmiş. Evde kimsecikler yokmuş. Masanın üstünde sıcacık bir pide duruyormuş. Cömert, karnı çok acıktığı için bu pideden sadece bir dilim kesip yemiş ve “Bu evin sahibi vardır herhâlde. Gelince ben ona pideden bir dilim yediğimi söylerim.” diye düşünüp kerevetin altına girip yatmış.

Bir süre sonra bu eve ayı, tilki ve sıçan gelmiş. Masadaki pideden yemişler, karınlarını doyurmuşlar. Sıçan, arkadaşlarına “Benim sobanın üstünde bir gümüş çömleğim var. Kim bulursa onun olsun.” demiş. Ayı “Benim çukurlu kara yol boyunda at başı gibi altınım var. Kim kazıp çıkarırsa onun olsun.” demiş. Tilki “Benim de çukurlu kara yol yanında koyun başı gibi gümüşüm var. Kim kazıp çıkarırsa onun olsun.” demiş.

Ayı, tilki ve sıçan sabahleyin evden çıkıp gitmişler. Gece konuşulanları duyan Cömert, sobaya bakmış ki orada bir çömlek duruyor. Onu almış. Sonra çukur yol boyundaki at başı gibi altını kazıp almış. Az ilerde koyun başı gibi gümüşü kazıp onu da almış.

Cömert, yola koyulmuş, bir ormana varmış. O ormanda kalın bir ağacın dibinde, çiğnenmiş bir yer görmüş. “Ağacın tepesine çıkıp oturayım hele, neymiş acaba?” demiş. Ağacın tepesine çıkıp oturmuş. Akşam olup güneş batınca bu ağacın dibine şifacılar gelip oturmuş ve padişahın kızının nasıl iyileşeceğini konuşmaya başlamışlar. En yaşlı olan “Padişah sofrayı kurup tüm halkını yedirir içirirse açları doyurur çıplakları giydirirse kızı iyileşir.” demiş.

Tan ağarınca ihtiyarlar kalkıp gitmiş. Cömert de olan biteni duymuş, padişahın şehrine doğru yola koyulmuş. Şehre yaklaşınca yol kenarında bir adam görmüş ve selam vermiş. “Sizin şehrinizden ne haber var?” diye sormuş. “Padişahın kızı çok hastalandı. Sultanın hastalığına derman bulan kişiye, padişah kendi hanlığını da kızını da verecek.” demiş adam. “Tamam.” demiş Cömert, “Ben padişahın yanına gidip bakayım.”

Saraya gelmiş. Padişaha kendisinin şifacı olduğunu söyleyip içeri girmek için izin istemiş. Padişah, bu kişiyi saraya almalarını buyurmuş. Girdikten sonra “Padişahım şayet sofrayı kurup şehir halkını yedirir içirirsen açları doyurur çıplakları giydirirsen kızın iyileşir.” demiş. Padişah, buna razı olup aynen Cömert’in dediği gibi yapmış. Çok geçmeden birkaç gün içinde padişahın kızı iyileşmiş. Padişah, Cömert’e kızını da

hanlığını da vermiş.

O sırada, Cimri de dolaşa dolaşa bu şehre gelmiş. Cömert'in yanına girip onun nasıl padişah olduğu ve padişahın kızıyla nasıl evlendiği hakkında sorular sormaya başlamış. Cömert, başından geçenleri Cimri'ye bir bir anlatmış.

Cimri, Cömert'in zenginleşmesini çok kıskanmış. O da Cömert'in bahsettiği eve gitmek için yola koyulmuş. Gidip evin içine girmiş. Masanın üstünde önceki gibi sıcacık bir pide duruyormuş. Cimri, pidenin tamamını bir güzel yemiş. Cömert'in öğrettiği gibi kerevetin altına girip yatmış. Bir süre sonra ilk olarak sıçan gelmiş. Ondan sonra tilki gelmiş. En sonunda da lap lap basarak ayı gelmiş. Bakmışlar ki, masada pide yok. Bunlar şüphelenmişler. "Belli ki buraya birisi girmiş." diye sessizce konuşmuşlar. Ayı, sıçana "Bak hele, kim varmış burada?" demiş. Sıçan sobanın başına bakmış ama orada kimse görünmüyormuş. Ayı "Kerevetin altına girip bak!" demiş. Sıçan kerevetin altına girip bakınca Cimri'yi görmüş ve "Burada yabancı biri var!" diye bağırmaya başlamış. Bunu duyan ayı ve tilki Cimri'yi saklandığı yerden çekip çıkarmış. Pideyi yiyenin Cimri olduğunu anlamışlar. Bunun üzerine Cimri'nin çuvalında neyi var neyi yoksa hepsini almışlar. Cimri'yi de aşsız, katıksız, yalın ayak, sırtı çıplak kapının önüne koymuşlar. Cimri, yaptıklarına pişman olmuş ve Cömert gibi davranmaya karar vermiş.

ÇİFTE KAMBURLAR

Bir varmış, bir yokmuş. Tanrı'nın kulu çokmuş. Çok yemesi, yok demesi günahmış. Evvel zaman içinde, memleketin birinde, iki kambur arkadaş varmış. Bunlar öylesine kamburlarmış ki sırtlarında birer çekmece varmış da belleri yük altında iki büklüm, burunları da yere degecek kadar olmuş.

Bir gün bu kamburlardan biri yıkanmak için hamama gitmiş. Göbek taşına oturmuş, keselenmiş, liflenmiş. Derken akşam olmuş. İşini bitiren, peştamalına sarınan, havlusuna bürünen çekip gitmiş de bu kamburcağızın haberi bile olmamış. Keyfinden, safasından mırıl mırıl türkü çağırır da tas tas sular dökünürmüş. Hamamcılar, tellaklar, natırlar, ustalar, koltukçular da iş ve bahşiş peşinde dolanmaktan bu kamburcağızı unutmuşlar, hamamı kapatıp savuşmuşlar. Bu kambur, akşam olup gece çöktüğünden, hamamcılarının savuşup da kapıları sımsıkı kapattıklarından habersiz yıkanıp arandıktan, kurnalarca su dökündükten sonra tasını taşlara vurmuş çingir çingir; tellakları, natırları çağırmış bangır bangır. Bakmış ki kimseler gelmiyor. Dışarıya soğukluğa çıkmış, ortada kimseler yok. Dış kapıyı zorlamış, kilitli. Bağırılmış, çağırılmış, güm güm kapıya vurmuş ama faydasız. Bu hamam bir تنها sokakta imiş. Bu saatlerde gelen geçen de olmazmış. Zavallı kambur bakmış ki çaresiz burada sabahlayacak, geceyi geçirmek için köşedeki sedire çıkıp oturmuş. Türkü mırıldanmış, tekerleme söylemiş, tabandaki çivileri saymış. Sabahı bulmak ne mümkün! Sedirin üstünde kaykılıp uyumaya başlamış.

Vakitler gecenin bir yarısını geçtikten sonra, bu kambur sedir üstünde gevşemiş, derin uykulara varmış. O uyurken hamamda büyük bir gürültü kopmuş. Dümbelekler, klarnetler, zilli maşalar, çalparalar, el şakırtıları, parmak şakırtıları, çingir çingir kahkahalar, cıyak cıyak bağrısmalar duvarlarda, kubbelerde çınlamaya başlamış. Bu kambur aniden büyük bir korkuyla yerinden fırlamış. Uykudan ayıp da kendine gelince bir de ne görsün? Hamamın içinde bir sürü alaca kılıklı, sarı çedik pabuçlu, külahları çingiraklı cüceler dolaşıyormuş. Gülüşüp oynatarak soyunmuşlar, dökünmüşler. Kurnaların başına toplaşıp çingir çingir taslarla şar şar sular dökünüp birbirlerini keselemeye, sabunlamaya girişmişler. Yıkanıp arandıktan sonra göbek taşının üstüne içlerinden sakallı birini çıkarmışlar. Çevresinde el ele tutuşup büyük bir halka kurmuşlar. Zıplayarak dönmeye başlamışlar. Sıçradıkça külahlarındaki çingiraklar çingir çingir, şingir mingir sesler çıkardıkça bunlar da hep bir ağızdan:

Çarşambadır Çarşamba

Çarşambadır Çarşamba

diye bağrışıyorlarmış.

Bunların oyunları kamburun o kadar hoşuna gitmiş ki hemen onların arasına karışmış, el ele tutuşmuş, o da avazı çıktığı kadar:

Çarşambadır Çarşamba

Çarşambadır Çarşamba

diyerek sıçrayıp hoplamaya, dönmeye başlamış. Oysa o gün çarşamba değil, perşembe imiş ama kambur bu güzel oyunu bozmak istemediğinden onlara uyararak “Çarşambadır Çarşamba” demiş. Sabaha kadar böylece zıplayıp oynamışlar, külahlarını çingirdatmışlar, “Çarşambadır Çarşamba” diye bağrışmışlar. Hamamın

kubbesine gün vurup da ortalık aydınlanmaya başlayınca giyinip kuşanıp gitmeye hazırlanmışlar. Tam dışarıya çıkacakları sırada teker teker bu kambura dönüp “Uğrun artsın, çekmecen kalksın, yolun açık, kısmetin saçık olsun!” deyip ellerini birer kere kamburun çekmecesine sonra da duvara vurup çıkıp gitmişler. Ellerini vurdukça beli doğrulmuş, kamburu düzelmiş. Sapasağlam, endamı düzgün bir civan delikanlı olmuş.

Bir zaman sonra külahçılar gelmişler hamamı açmışlar. Onlar külhana kütük yuvarlarken bu da henüz tellaklar, natırlar gelmeden, kimselere kendini göstermeden çıkıp gitmiş.

Evine gelmiş ki kambur arkadaşı bunu beklermiş. Önce uzaktan tanıyamamış ama yakına geldiğinde şaşmış kalmış. “Aman nasıl oldu, kime gittin, hangi hekime uğradın, hangi ulu yollu, dili dualı dervişe rastladın?” diye arkadaşının peşini bırakmamış, onu sıkıştırmış.

O da başından geçenleri bir bir dökmüş, anlatmış. Bu arkadaşı da “Ben de perşembe günü hamama giderim.” diye düşünmüş. Perşembe günü olmuş. O da hamama gitmiş. Akşama kadar keselenmiş, liflenmiş, yıkanmış. Derken akşam olmuş. Arınan, durulanan, peştamalına sarıyan, havlusuna bürünen çıkmış gitmiş de bu kamburcağızın haberi bile olmamış. Keyfinden, safasından mırıl mırıl türküler çağırır da tas tas sular dökünürmüş. Tellaklar, natırlar, ustalar, koltukçular, iş ve bahşiş peşinde dolanmaktan bu kamburu unutmuşlar, hamamı kapatıp savuşmuşlar.

Bu kambur, akşam olup gece çöktüğünden hamamcılarının savuşup da kapıları sımsıkı kapattıklarından habersiz yıkanıp arandıktan, kurnalar dolusu suları dökündükten sonra tasını taşlara vurmuş çingir çingir; tellakları, natırları çağırılmış bangır bangır. Bakmış kimseler gelmiyor. Dışarı soğukluğa çıkmış. Ortada kimseler yok. Dış kapıyı zorlamış, kilitli. Bağırılmış, çağırılmış. Güm güm kapıya vurmuş ama bu hamam تنها bir sokaktaymış. Bu saatlerde gelen geçen olmazmış.

Bu kambur bakmış ki çaresiz burada sabahlayacak. Geceyi geçirmek için köşedeki sedire çıkıp oturmuş. Türkü mırıldanmış, tekerleme söylemiş, tabandaki çivileri saymış. Sabahı bulmak ne mümkün! Sedirin üstünde kaykılıp uyuklamaya başlamış. Vakitler gecenin bir yarısını geçtikten sonra bu kambur, sedirin üstünde gevşemiş. Tilki uykusuna niyetlenmiş de bir gözü açık, öteki süzgülün aralık, eğilip doğrulurken hamamın içinde bir gürültü kopmuş. Dümbelekler, klarnetler, zilli maşalar, çalparalar, el şakırtıları, parmak şıkırtıları, çingir çingir kahkahalar, ciyak ciyak bağrışmalar duvarlarda, kubbelerde çınlamaya başlamış. Bu kambur, birden kendini alamayıp ürkererek uyanınca ne görsün? Hamamın içine bir sürü alaca kılıklı, sarı çedik pabuçlu, külahları çingiraklı cüceler dolmuş. Kambur da bunları görünce “İşte tamam, arkadaşın anlattığı bunlar olacak” diye sevinmiş. Derken bunlar gülüşüp oynaşarak soyunmuşlar, dökünmüşler. Kurnaların başına toplanıp çingir çingir taslarla şar şar sular dökünüp birbirlerini keselemeye, sabunlamaya başlamışlar. Yıkanıp arandıktan sonra göbek taşının üstüne içlerinden sakallı birisini çıkartmışlar. Çevresinde el ele tutuşup büyük bir halka kurmuşlar. Zıplayarak dönmeye başlamışlar. Bunlar sıçrayıp külahlarındaki çingiraklar “çingir çingir, şingir mingir” diye sesler çıkardıkça bunlar da hep bir ağızdan:

Çarşambadır Çarşamba

Çarşambadır Çarşamba

diyerek sıçrayıp hoplayıp dönmeye başlamışlar ama o gün çarşamba değil perşembe imiş. Kambur bu hâle bakıp kahkahalar atmaya, alaca kıyafetleri, çingiraklı külahları, yıkanmaları, zıplamaları ile alay etmeye başlamış. Cüceler buna çok kızmışlar ama düzenlerini bozmamış, kambura aldırış etmemişler.

Çarşambadır Çarşamba

Çarşambadır Çarşamba

diye zıplayıp dönmekte devam etmişler. Kambur, onların bu hâline büsbütün kızıp hemen aralarına karışmış. Cüceler buna yüz vermeyip elinden tutup halkalarına almasalar da bu ortalarında onlara inat:

Perşembedir Perşembe

Perşembedir Perşembe

diye tutturmuş, zıplayıp sıçramaya koyulmuş. Cüceler sağa dönerlerken o sola, sola dönerlerken o da sağa döner, höyküre höyküre ağzı köpükler saçarak bağırır ve böğürürmüş. Hamamın kubbesine gün vurup da ortalık aydınlanmaya başlayınca giyinip kuşanıp gitmeye hazırlanmışlar. Tam da dışarı çıkmaya başlarlarken teker teker bu kambura dönüp:

“Ey Âdemoğlu, ne dedikse karşılık verdin, ne eyledikse tersine zorladın, adın batsın, çekmecen kalsın, yükün arttıkça artsın. Yolun dolaşık, kısmetin hepten bulaşık olsun.” demişler.

Ellerini birer defa duvara, sonra kamburun çekmecesine vurduktan sonra zıplaya sıçraya “Şingir da mingir, şingir da şingir, şingir da şingir” diyerek kaybolup gitmişler.

Hamamda tek başına kalakalan bu kamburun sırtındaki yük gittikçe artmış. Katmer katmer, kambur üstüne kambur peyda olmuş. Bir zaman sonra külhancılar gelip hamamı açmışlar. Külhan kütükleri yuvarlarken tellaklar, natırlar gelmeden bu da kendini kimselere göstermeden seke seke çıkıp gitmiş. Arkadaşını bulup olup bitenleri anlatmış ama ne fayda!

Huysuzluğunun belasına kazandığı katmer katmer kamburları ölünceye kadar sırtında taşımış. Bu dünyanın töresi düzeni öyle kurulmuş ki suyun akıntısına gidince sefaya, dikine dikine gidince de cefaya düşersin.

ÇİLLİ TAVUK VE YAVRULARI

Az sürdüm, uz sürdüm. Dere, tepe, düz sürdüm. Altı ay bir güz sürdüm. Geri döndüm baktım ki arkadan ekin gövermiş, geçmiş... Bir orak aldım, yanaştım ekine. Biraz biçtikten sonra belim ağrıdı. Dinleniverdim yorgunluk alametiyle, rastladım bir çilli tavuğa. Bu tavuğun beş tane de yavrusu varmış. Çilli tavuk yavrularıyla çalışıp didinip yermiş. Uzun ve soğuk bir kışın ardından nihayet ilkbahar gelmiş.

“Ekin ekeyim de hiçbir zorluk çıkmadan yavrularımı besleyeyim. Ama tek başıma da bunu yapamam. Komşularımdan yardım isteyeyim.” demiş. Komşularından kazın yanına gelmiş:

“Kaz kardeş, ben ekin ekeceğim ama yardıma ihtiyacım var. Sen de bana yardım edersen ben de sana yardım ederim. Bu işi daha kolay yaparız. Bana yardım eder misin?” demiş.

Kaz, “İşimiz çok gelemem.” demiş.

Çilli tavuk buna üzülmüş. Bu sefer diğer komşusuna gitmiş.

“Tavşan kardeş benim yardıma ihtiyacım var. Gel bana biraz yardım et. Yavrularıyla yemek için buğday ekeceğim. Ben de sana yardım ederim, tek başıma yapamıyorum.” demiş. “Aaa, benim çok işim var, ben gelemem.” demiş tavşan.

Tavuğun komşularından biri de ördekmiş. “Ördek kardeş, senden yardım istiyorum. Yavrularım ufak, kış gelmeden onlara yiyecek hazırlamam lazım. Buğday ekeceğim ama o da tek başıma olmuyor. Gelip bana yardım eder misin? Ben de sana yardım ederim.” demiş.

Ördek, “Vak vak vak, ben de gelemem, işlerim var.” demiş. Çilli tavuk buna da üzülmüş. Yine kimden yardım isteyim diye düşünmüş, aklına horoz gelmiş.

“Horoz kardeş ben kışa hazırlık için buğday ekmek istiyorum. Tek başıma da olmuyor. Bana yardımcı olur musun? Ben de sana yardımcı olurum.” demiş. Horoz, “Üürü üüü ben gelemem. Ben çalışmam, yardımcı olamam.” demiş.

Bakmış ki dört yere başvurmuş, eli boş dönmüş. Hiçbiri yardım ederiz dememiş. Buna Çilli Tavuk çok üzülmüş. Yavruları da çok küçükmüş. Geceyi gündüzüne katmış, başlamış tarlayı eşelemeye. Eşelemiş eşelemiş, buğdayı ekmiş ekebildiği kadar. Günler geçmiş artık buğdayların çıkmasını bekliyormuş. Buğdaylar çıkmış, yeşillenmiş, başak dolmuş. Buğdayları biçmek için yine sırayla komşularına gitmiş. Hepsinden buğdayları biçmek için yine yardım istemiş. Ama kimse ona yardım etmemiş.

Çilli Tavuk, “Başka kime söyleyeyim? Bunlar gelmedi, iyisi mi ben yapayım.” demiş, takmış önlüğünü. Buğdayları biçip azar azar taşıyabildiği kadar alıp değirmene taşımış. O kadar yoruluyormuş ki evde biraz dinlenip değirmenden aldığı undan ekmek yoğurup pişiriyormuş. Ekmekleri sıra sıra dizmiş ve yine komşularına gitmiş:

“Kaz kardeş ben buğdaylarımı öğüttüm eve getirdim ekmek pişirdim. Bunları yerken bana yardımcı olur musun?” demiş.

“Olurum, ben gelirim” demiş. Sonra gitmiş tavşana sormuş:

“Tavşan kardeş; ben buğdaylarımı öğüttüm, eve getirdim, ekmek pişirdim. Bunları yerken bana yardımcı olur musun?” demiş.

“Aaa! Olurum olurum, senin ekmeklerini yemeye gelirim.” demiş. Gitmiş bu sefer ördeğe sormuş:

“Ördek kardeş, ben ekme  pişirdim. Bunları yemek lazım artık, bana yardımcı olur musun?” demiş.

Ördek de:

“Gelirim tabii, yardımcı olurum” demiş.

Çilli Tavuk son olarak horoza gitmiş:

“Horoz kardeş, ben buğdayları öğüttüm. Ekmekleri pişirdim artık yenecek. Gelip yer misin bizimle?”

demiş. Horoz da:

“Tabii tabii gelirim, yerim.” demiş.

Çilli Tavuk:

“Haaa, hepiniz de gelirsiniz yersiniz bana yardımcı olursunuz değil mi yerken? Ben bunları ekerken, biçerken, değirmende un öğütürken hepinizin işi vardı. Şimdi yemeye gelince hepiniz buradasınız. Şimdi de ben sizi kabul etmiyorum” demiş.

Ekmekten bana da bir lokmacık verdi. Dereden geçiyordum, ördekler “Vak, vak!” deyince ben de sandım ki “Bırak, bırak!” diyorlar. Ben de masalı bıraktım da geldim.

DÜLGER KIZI

Evvel zamanda, hâli vakti yerinde bir dülger varmış. Bu adamcağız ile karısının hiç çocuğu olmamış. Bu duruma çok içerlediğinden bir gün heves edip ağaçtan kocaman bir kız bebek yapmış. Bebeği süslemiş, bezemiş, pencereye oturtmuş. Bu cansız kızı da çocuğu gibi sevmiş.

Günlerden bir gün, padişahın oğlu o evin önünden geçerken bu kızı görmüş ve âşık olmuş. Saraya dönünce annesini, dülgerin kızını istemeye yollamış. Zavallı dülgerle karısı ne cevap vereceklerini şaşırılmışlar. Gelen elçilere “Hele bir düşünelim.” demişler

Düşünmüşler, taşınmışlar. Ne etsinler? “Bu kız canlı değildir, ağaçtan bir bebektir.” deseler, koca padişahın oğlunu aldatmış oluruz diye korkmuşlar. Ertesi gün gelen elçilere:

“Kızımızı şehzadeye veririz, veririz ama bir şartla.” derler. “Kız gelin odasına girinceye kadar kimse görmeyecek...”

Padişahın sarayına elçiler bu haberi götürmüşler. Şehzade razı olmuş. Kırk gün kırk gece düğün dernekten sonra saltanat arabası gelini almaya gelmiş.

Dülgerin karısı akıllı bir kadınmış. “Ben ne yapsam da başımızı bu dertten kurtarsam?” diye düşünürken bir çare bulmuş. “Yanıma ağır bir taş alırım. İrmaktan geçerken, geline bunu bağlar da ırmağa atıveririm. Dibe gidince arasınlar da bulsunlar.” demiş.

Ağaçtan kızı süslemiş püslemiş, telleyip pullamışlar. Kızı anasından başka kimse görmeyecek şekilde arabalara binmişler. Tam alay ırmaktan geçerken kadın taşı bebeğin beline bağlamış ve hızla arabanın penceresinden fırlatmış. Sonra da feryadı koparmış:

“Aman yetişin gelin suya düştü.”

Alay duraklamış. Dalgıçlar ırmağı kolaçan etmeye başlamışlar. Ora, bura derken bunlardan birinin eline bir saç dolanmış. Tutup çıkarmış ki ayın on dördü gibi bir kız... Arabaya getirmişler. Dülgerin karısı da bu işe şaşmış ama pek sevinmiş. Gelini yeniden giydirmiş, kuşandırmış. Alay tekrar yola düzülmüş. Sonunda saraya varmışlar.

Gelini odasına kadar dülgerin karısı çıkarmış. Yanında biraz oturduktan sonra çıkmış. Kız, dülgerin karısı çıktıktan sonra kapıyı hemen kilitlemiş.

Akşam olunca şehzade kapıya gelmiş, bakmış ki kapı kilitli... Çalmış, vurmuş, yumruklamış ama nafiye, kapı bir türlü açılmamış. Yalvarmaya başlamış:

“Etme dülger kızı, yapma dülger kızı. Aç kapıyı ben geldim. “

Ne dese, nasıl yalvarsa kapı bir türlü açılmamış. Şehzade de kızmış ve gitmiş. Sabah olunca annesinin yanına çıkmış.

“Anacığım, gidin dülgerin kızına bir can yoldaşı bulun, onun yâreni olsun, derdi neyse varsın öğrensin.” demiş.

Annesi kıza bir can yoldaşı aramaya başlamış bu arada boş durmamış vezirin kızını dülger kızının yanına göndermiş. Vezirin kızı dülger kızının odasının önüne gelinde açılmayan kapı bir anda açılmış. Dülger kızı misafirini buyur etmiş biraz hoşbeş ettikten sonra oturduğu yerden:

“Tabak, gel buraya.” diye seslenmiş

Tabak tıngır mıngır gelmiş. Kız: “Ya Allah, bismillah.” deyip beş parmağını tabağın içine sokmuş. Parmakların her birinden birer üzüm tabağın içine düşmüş. Vezirin kızı şaşkınlık içinde yiyip içtikten sonra kalkmış gitmiş. Dülger kızının kapısı yine kilitlemiş.

Şehzadenin annesi sonunda kıza bir can yoldaşı bulmuş. Ertesi gün kadın:

“Gidip şu kızı bir göreyim.” diyerek açılmaz kapıya gelmiş ama kapı ona bir anda açılıvermiş. Bir de bakmış ki odanın ortasında peri gibi güzel bir kız oturmuş, sırma saçlarından çektiği tellerle gergef işliyor. Dülger kızı kalkmış, misafirini buyur etmiş. Hoş beşten sonra oturduğu yerden:

“Kazan kazan hadi yanıma gel” diye seslenmiş. Kazan yuvarlana yuvarlana kızın yanına gelmiş. Dülger kızı bir bismillah çekip kolunu kazanın içine sokmuş. Bir sağa, bir sola çevirmiş. Nefis bir tarhana çorbası kadının önüne gelmiş. Birlikte yiyip içmişler.

Kadın, kızın hünerlerini kıskanmış. Odasına gidince koca bir kazan getirtmiş, içine kolunu sokmuş ama hiçbir şey olmamış. Kızıp kendini zorla kazanın içine sokmuş. Sonra da bir türlü kazandan çıkamamış. Kazanın içinde yuvarlana yuvarlana sarayı terk etmek zorunda kalmış.

Şehzade bu sefer: “Bu işte bir iş var” diye düşünmeye başlamış. O akşam, böyle düşünceli düşünceli

evine dönerken, önüne bir ihtiyar çıkmış.

“Ne o şehzadem. Gam benim, kasvet senin mi? Neyin var? Niye öyle düşüncelere dalmışsın?” demiş.
Şehzade:

“Ah babacığım, benim derdim kimlerde var ki?” diye başlamış başından geçenleri anlatmaya. İhtiyar dinlemiş, dinlemiş de ona akıl vermiş:

“Şehzadem akşama bir saat kala kapının önüne gidersen: Aman, bir saat sonra bir sürü misafirim gelecek. ‘Bana tez elden beş on türlü yemek yetiştir’ diye seslenirsin. Kapının dibinde oturur, içeriye kulak verirsin. Bak bakalım, içerde neler olup bitiyor?”

Bunları söyledikten sonra ihtiyar ortadan kaybolmuş. Şehzade saraya gelince dülger kızın kapısının önüne gelince dülger kızına ihtiyarın dediklerini söylemiş. Sonra da kapıya kulak verip içeride neler olup bittiğini anlamaya çalışmış.

Dülger kızı şehzadeyi dinledikten sonra hemen yemekleri hazırlamaya başlamış. Sofrayı kurmuş, tabakları, bıçakları yerli yerine dizmiş. Sonra şöyle bir sofraya göz gezdirmiş. Sofrada tuz, biber eksik... El çırpıp seslenmiş.

“Tuz, biber çabuk gelin.”

Tuzla biber ise rafta, “Ben önce gideceğim, sen önce gideceksin” diye kavga etmeye başlamışlar. Dülger kızı bir beklemiş, iki beklemiş, gelen yok... Öfkelenip bağırması:

“Ay babamın, Gün anamın başı için tez gelin. Yoksa varır ikinizi de cezalandırırım.”

Bunun üzerine tuzla biber koşa koşa gelmişler. Şehzade de kapının önünde bunları duyunca şaşırılmış kalmış:

“Demek bu dülger kızı değil, peri kızımıymış” diye akli başına gelmiş.

Bu sefer kıza seslenmiş:

“Ay babanın, Gün ananın başı için kapıyı aç.” der demez kapı açılmış. Şehzade hemen kızın ellerine sarılmış.

Kız:

“Sen bir padişah oğluyun, ben de bir padişah kızıyım. Dülger kızı aşağı, dülger kızı yukarı, beni hor görmek, sana yakışır mıydı?” demiş. Şehzade kızın gönlünü almış. Kız da Ay babasının, Gün anasının adlarını andığı için şehzadeyi affetmiş.

Yeni baştan kırk gün kırk gece düğün kurulmuş.

Onlar ermiş muradına, biz çıkalım tahtına.

FESLEĞENÇİ KIZ

Bir varmış, bir yokmuş. Yiğit mi yiğit bir Beyoğlu varmış, her gün atına biner, her bahçenin önünden tek tek geçermiş. Bir gün bir bahçenin içinde güzel bir kız fesleğen sularmış. Beyoğlu bahçenin önünden geçerken bu kızını görmüş ve hemen atını durdurmuş.

“Fesleğenci Kız, Fesleğenci Kız,
Gece gündüz fesleğen sularsın,
Fesleğenin yaprağı kaç tane?” demiş.

Kız da cevap vermiş:
“Beyoğlu beysin,
At böğründe gezersin,
Dünyanın hükmünü sürersin,
Gökte yıldız kaç tane?”

Beyin oğlu kızın pervasızlığına içerlemiş. Ama sesini de çıkarmamış, geçmiş gitmiş. Artık adet edinmiş, oradan her geçişinde kıza:

“Fesleğenci Kız, Fesleğenci Kız,
Gece gündüz fesleğen sularsın,
Fesleğenin yaprağı kaç tane?” diye sorarmış; kız da hep aynı cevabı vermiş.

Bir gün Beyoğlu der ki kendi kendine: “Bahçıvanlar ciğeri severler, şu kıza bir ciğer alayım, götürüyüm.” demiş. Ciğeri almış, atına binip yola koyulmuş. Bahçenin önüne gelince:

“Fesleğenci Kız, Fesleğenci Kız,
Gece gündüz fesleğen sularsın,
Fesleğenin yaprağı kaç tane?” demiş.

Kızın cevabı değişmemiş:
“Beyoğlu Beysin,
At böğründe gezersin,
Dünyanın hükmünü sürersin,
Gökteki yıldız kaç tane?” demiş.

Beyoğlu bu cevabı alınca gülümsemiş ve şöyle demiş:
“Gel bakalım, bak sana ne aldım.”

Kız da yaklaşmış, tam ciğeri alayım diye uzanırken Beyoğlu atın üzerinden eğilmiş ve kıza mendilini uzatmış. Fesleğenci Kız da, ciğerin sapından tutmuş ve Beyoğlu'nun suratına çarpmış.

Beyoğlu şaşırılmış:
“Bir ciğere mendil uzattım ne var?” demiş. Kız hazır cevap, lafin altında kalır mı? Karşılığını vermiş:
“Bir ciğere çarpıldın ne var?”

Beyoğlu o zaman:
“Beni bir süre göremeyeceksin, Hint diyarına gidiyorum.” demiş. Fesleğenci Kız, “Uğurlar olsun beyim. Güle güle git, güle güle gel.” diyerek onu uğurlamış.

Beyoğlu Fesleğenci Kız'ı seviyormuş. Fesleğenci Kız da Beyoğlu'na âşık olduğunu anlamış. Beyoğlu yola düşünce Fesleğenci Kız hemen içeri koşmuş, bir erkek esvabı giyinmiş, saçlarını toplayıp şapkasını takmış.

Sonra atına binip Beyoğlu'ndan evvel önce Hint diyarına varmış. Bir çadır kurup oturmuş. Beyoğlu'nu uzaktan görünce, atına binmiş ve oralarda geziniyormuş gibi yapmış. Beyoğlu da kızın çadırına yakın bir yerde atından inmiş, çadırını kurmuş. Kız hemen bir kahve pişirmiş. Sonra kahveyi iki fincana koyup komşusu Beyoğluna ikram etmiş. Tabi Beyoğlu karşısındakinin Fesleğenci kız olduğundan habersiz, onu buyur etmiş. Hoş beş, sohbetten sonra, Beyoğlu, satranç oynama teklifinde bulunmuş ve şöyle demiş:

“Ben yenilirim, bir altın tarağım var, onu vereyim sana.”

Kız da:

“Ben yenilirim, bir güzel atım var, onu vereyim sana.” demiş.

İlk oyunda Beyoğlu yenilmiş, çıkarıp altın tarağı vermiş. İkincide Fesleğenci Kız yenilmiş ve atını Beyoğlu'na vermiş. Oyun bitince herkes kendi çadırına çekilmiş. Sabah olmadan kız çadırından çıkmış, yollara düşmüş ve Beyoğlu'ndan önce memleketine varmış. Aradan bir zaman geçmiş, bir yaz günü Beyin oğlu yine at üstünde Fesleğenci Kız'ın bahçesinin önüne gelmiş ve ona seslenmiş:

“Fesleğenci Kız, Fesleğenci Kız,
Gece gündüz fesleğen sularsın,
Fesleğenin yaprağı kaç tane?” demiş.

Fesleğenci Kız:

“Beyoğlu Beysin,
At böğründe gezersin,
Dünyanın hükmünü sürersin,
Gökteki yıldız kaç tane?” diye cevaplamış.

Beyoğlu:

“Ha bir çiğere mendil uzatılan.” demiş

Kız da:

“Ha bir çiğere çarpılan.” diye cevap vermiş

Beyoğlu:

Fesleğenci Kız, beni bir zaman göremeyeceksin Çin'e gidiyorum.” demiş.

Fesleğenci Kız: “Uğurlar olsun, beyim. Güle güle git, güle güle gel.” diye cevaplamış.

Kız yine koşmuş, elbiselerini değiştirmiş, adeta olur bir delikanlı olmuş. Beyoğlu'ndan önce o Çin diyarına yere varmış. Çadırını kurmuş, Beyoğlu'nu, Hint diyarındaki gibi karşılamış. Yine oturmuşlar, satranç oynamışlar. Bu sefer yine ilk oyunda Beyoğlu yenilmiş, kıza altın yayı ve okunu vermiş. İkincide de kız yenilmiş ve Beyoğlu'na gümüş bir eğer vermiş.

Fesleğenci Kız sabah erkenden, Beyoğlu'ndan habersiz yola düşüp evine varmış. Aradan biraz zaman geçmiş, bahar mevsimi gelmiş. Beyoğlu da Çin'den dönmüş, varmış Fesleğenci kızın bahçesinin önüne:

“Fesleğenci Kız, Fesleğenci Kız,
Gece gündüz fesleğen sularsın,
Fesleğenin yaprağı kaç tane?” diye seslenmiş. Kız da cevap vermiş:

“Beyoğlu Beysin,
At böğründe gezersin,
Dünyanın hükmünü sürersin,
Gökteki yıldız kaç tane?”

Beyoğlu:

“Ha bir ciğere mendil uzatan.”

Kız:

“Ha bir ciğere çarpılan.”

Beyoğlu:

“Kız, der, beni bir zaman göremeyeceksin. Bu sefer Arabistan’a gidiyorum.”

“Uğurlar olsun, Beyim; güle güle git, güle güle gel.”

Fesleğenci kız hemen davranmış, yine giyinip kuşanmış. Delikanlı kıyafetinde; Beyoğlu’ndan önce Arabistan’ a varmış ve onu karşılamış.

“Ne güzel tesadüf, burada da buluştuk.” demişler. Oturup satranç oynamaya başlamışlar. Beyoğlu yenilince, bir ipek gömleği varmış, onu vermiş. İkincide kız yenilmiş o da altın bir saatini Beyoğlu’na vermiş.

Fesleğenci Kız, Beyoğlu’nu dertli görünce ona derdini sormuş. Beyoğlu’da “Bir güzele gönlüm düştü ama bana hiç yüz vermez. Ne yapayım bilmiyorum.” demiş. Fesleğenci Kız: “Gönlündekini sevdiğine söylemeden için huzur bulmaz, var git ona açıl. Hem bakarsın onun da sen de gönlü vardır. Kız demek naz demek.” demiş. Beyoğlu gece boyu yol arkadaşının söylediklerini düşünmüş ona hak vermiş. Bu arada Fesleğenci Kız da sabah yine erkenden yola çıkıp Beyoğlu’ndan önce memlekete varmış.

Bir zaman sonra Beyoğlu da memlekete dönmüş ve hemen Fesleğenci Kız’ın bahçesine uğramış.

“Fesleğenci Kız, Fesleğenci Kız,

“Yüreğe bir sevda düştüyse ne yapmalı?”

Kız:

“Beyoğlu Beysin,

At böğründe gezersin,

Kime sevdalandıysan saklamaz söylersin.” Demiş.

Beyoğlu, kızıdan cesaret almış ve sevdasını söylemiş. Fesleğenci Kız’ın da gönlü Beyoğlu’nda olduğu için bu sevdaya karşılık vermiş. Sonra da Beyoğlu’ndan aldığı altın tarağı, altın ok ve yayı, ipek gömleği ona vermiş. Beyoğlu bu işe şaşmış kalmış, Fesleğenci Kız’ın oyununa çok gülmüş. Kırk gün kırk gece düğün etmişler, muratlarına ermişler.

GÜLEN NAR İLE AĞLAYAN AYVA

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde Allah'ın kulu çokmuş. Az demesi, çok yemesi günahmış. Uzak diyarların birinde Yörük Beyi adında biri yaşarmış. Bu beyi tüm oba halkı çok severmiş. Hoşgörülü ve alçakgönüllüymüş.

Günlerden bir gün Yörük Beyi, farkında olmadan birinin kalbini kırmış. Kalbi kırılan kişi çok üzülmüş ve beye demiş ki:

“Ey yiğit! Gülen Nar ile Ağlayan Ayva'nın derdine düşesin!”

O günden sonra Yörük Beyi'nin içine bir kor düşmüş. Gülen Nar ile Ağlayan Ayva'yı bulmak için ayağında demir çarık, elinde demir asa koyulmuş yollara. Az gitmiş, uz gitmiş. Dere tepe düz gitmiş. Dağlar aşmış. Irmaklar, çaylar geçmiş. Aylar, günler, geceler, gündüzler birbirini kovalamış. Bir de arkasına bakmış ki bir arpa boyu yol gitmiş. Günlerden bir gün ihtiyar bir çoban görmüş. Çobanın yanına sokulmuş. “Çoban Dede! Bu ırmak neden böyle kan rengi akar?” diye sormuş. Çoban Dede demiş ki: “Hiç sorma! Bunun çok acıklı bir hikâyesi vardır. Irmağın şu gördüğün iki yamacına yörükler gelirler. Birbirlerinden kız alır, kız verirler. Günlerden bir gün düğün alayı tam köprüden geçerken köprü yıkıldı. Gelin alayı ırmağa döküldü. O günden beri ırmağın suyu, hüzünlü akar yığıdim!”

Sonra Çoban Dede sormuş: “Ayağında demir çarık, elinde demir asayla yolculuk nereye evlat?”

Yörük Beyi de derin derin içini çekerek “**Ah Çoban Dede!** Günahsız bir kişinin kalbini kırdım. Onun âhını alıp yollara düştüm. Gülen Nar ile Ağlayan Ayva'yı arar oldum.”

Çoban Dede'nin kaşları çatılmış. “A yığıdim! Gülen Nar ile Ağlayan Ayva bir devin bahçesinde, ulu bir ağacın tepesindedir. Gel vazgeç bu sevdadan!”

Yörük Beyi kararlı bir şekilde “Ne olursa olsun yolumdan dönmem!” demiş ve Çoban Dede'ye yolu göstermesi için yalvarıp yakarmış. Çoban Dede demiş ki “Koca devin bahçesi Kaf Dağı'nın tepesindedir. Buraya tam altı aylık uzaklıktadır. Düz yürü ki Kaf Dağı'na er. Orada karşına dağ gibi bir kapı çıkar. Bu kapıyı görünce “Açıl kapım açıl.” dersin kapı hemen açılır. Bahçenin tam ortasında ulu bir ağaç göreceksin. Gülen Nar ile Ağlayan Ayva, işte o ulu ağacın tepesindedir. Yedi başlı dev de o ağacın dibindedir. Eğer bir vuruşta o canavarın başını düşürebilirsen o zaman bin yıllık o ulu ağaç, senin kuvvetin önünde yerlere kadar eğilecektir. Sen de Gülen Nar ile Ağlayan Ayva'yı dalından kendi elinle koparırısın. Var git, yolun açık olsun yığıdim!”

Yörük Beyi, Çoban Dede'nin eline sarılıp öpmüş, Kaf Dağı'nın yoluna koyulmuş. Günlerce yürümüş. Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Günler, geceler geçmiş. Dereler, tepeler aşmış. Sonunda Kafdağı'na erişmiş. Kapının önüne gelmiş. “Açıl kapım açıl!” deyince kapı hemen açılıvermiş. Yörük Beyi, tepesi göklere değen ulu ağacı görmüş. O sırada yedi başlı koca dev de Yörük Beyi'ni görerek homurdanmaya başlamış.

Ağacın tepesindeki Nar gülerken Ayva da ağlamaya koyulmuş. Yığıdin hançerine sarılmasıyla devin üzerine atılması bir olmuş. Yörük Beyi, bir vuruşta devi alt etmiş. Ulu ağaç hemen o anda Yörük Beyi'nin önünde eğilmiş. Kahraman yiğit de Gülen Nar ile Ağlayan Ayva'yı kendi eliyle koparmış.

O sırada Bey'in karşısında birdenbire güzel bir kız belirivermiş. Yörük Beyi şaşırılmış. Tam kıza bir

şey diyecekken güzeller güzeli kız, bir kuş olup Bey'in tepesine konuvermiş. Peri kızı, kuş olup Bey'in başına konunca Yörük Beyi de kuş oluvermesin mi? Böylece dağlardan, tepelerden, derelerden beraber uçarak Yörük Yaylası'na varmışlar. Tekrar insan suretine girmişler. Yörük Beyi'nin yanında dünyalar güzeli bir kızla döndüğünü gören oba halkı sevinçlerinden bayram etmişler, şenlik yapmışlar. Düğün bayram başlamış. Vurmuş davullar gümbür gümbür, çalmış sazlar coşkun coşkun. Tam kırk gün, kırk gece düğün yapmışlar. Onlar ermiş muradına, biz çikalım kerevetine.

Gökten üç elma düşmüş. Biri masalı anlatanın başına, biri dinleyenin başına, biri de kalp kırmayanların başına.